PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXVII. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2011. JÚNIUS 10.
ALAPÍTVA: 1945-BEN

6–7.

TANÍTÓK FILMJE

Ebben a videomagnókkal, médiaboxokkal teli világban hozzászoktunk a visszaforgatható történetekhez, a megismételhető életekhez. Ha tetszik, amit láttunk, újra és újra megnézhetjük, átélhetjük, ha nem, amíg az orsó vagy akármi visszafelé forog, elképzelhetjük azt a másik verziót, amit mi szívesebben végignéztünk, megéltünk volna. És a „rewind" gomb megnyomásakor a mozdulatban mindig ott lapul egy aprócska bizalomélesztő bizonytalanság, hátha mégis sikerült megváltoztatni a történetet!

Június van, a kékségbe oltott napfény, a virágtánc, a pillangóébredés, a vízillatú béke ideje. A keretek állnak, a díszlet teljes pompájában ragyog. Életünk filmje foroghatna úgy is, hogy a természet örök körforgásának legszebb pillanatai játsszák benne a főszerepet, csakhogy most nagyon messzire keveredtünk ettől! Mindennapjaink harcba fúlnak, súlyos koloncait alig győzzük magunkkal vonszolni! S bár a mi életünk filmje forog, főszerepünk is pusztán csak két-három szavas segédszínészi jelenetté degradálódna, ha hagynánk. De nem hagyhatjuk, mert minden egyes, másodpercből épült jelenetéért felelősek vagyunk! Nem kiabálhatunk a túlsó partról, szólnunk kell magunkért! Mert ha nem tesszük, a cselédsorssá zsugorított életünkért senki másnak nem tehetünk szemrehányást. Meg kell magunkért tennünk, amit megtehetünk!

Ám, amikor szólunk, tudjuk, ha csak magunkért tennénk, az pszichodráma lenne csupán. Mi pedig közösségben élünk, kameráinkon ezért szociodrámát forgatunk! A jelenetek sorában most épp a pedagógusnap felvétele van soron.

Azé, a hétköznapokból alig-alig kikandikáló eseménye, amely az oktatás és nevelés ünnepe helyett az oktatáspolitika ünnepévé lett. Oktatáspolitika. Milyen összeférhetetlen szóösszetétel is ez! Összeférhetetlen, mert míg az első fele a tudás átadásának és befogadásának végtelenbe szárnyaló gyönyörét, a jövő formálásának esélyét ígéri, a második az ideológiák rácsába zárt hétköznapi valósággá degradálja azt. Akkor is, ha pedagógusnapon a zord vezénynszavak helyét mézes szóvirágcsokrok veszik át. Mert hiába a sok dísz, a cirkalom, a formális érdekegyeztetésből, a lopakodó és megideologizált, de az elbocsátás rémével fenyegető óraszámemelésből, a pedagógusok hátrányára halmozott törvénykezésből, az újra és újra lecsípett, de a pedagógusok tisztességére játszó bérpolitikából, a tankötelezettség csökkentéséből, a társadalmat kasztrendszerbe szorítani készülő törvényekből, az államosított iskolákból és állam által szigorúan előírt tanrendből hadrendbe állított, éles tüskéket nem lehet lágy virágszirommá varázsolni! A szolgaságot és a kiszolgáltatottságot nem lehet szabadsággá hazudni!

Ezért sorakoztunk mi is hadrendbe az államtitkársággá zsugorított (már ez is menynyire önmagáért beszél!) oktatási minisztérium előtt, ezért emeltük fel a szavunkat az oktatás szolgálóival a többiekért is! Szólt a dal, és mi kértünk és magyaráztunk, soroltunk és követeltünk, hogy az oktatásirányítók végre megértsék, nemcsak a mi jelenünkkel játszanak, nemcsak a gyerekeinkével, de az unokáinkéval is. Vagyis a jövővel!

Sokan voltunk, de lehettünk volna többen is! Hogy azok, akik nem jöttek el, hogyan számolnak majd el a lelkiismeretükkel, nem tudható. Csak az, hogy ezt az elszámolást meg kell majd tenniük. Kifogásuk lehet, elfogadható magyarázatuk aligha.

Hogy mi miért voltunk ott? Mert felhatalmazást kaptunk rá azoktól, akik minket oktattak, tanítottak szépre, jóra, tisztességre, emberségre. Munkájukat nehéz küzdelemben végezték, hisz Magyarországon soha nem volt könnyű pedagógusnak lenni! Harcukat mégis megharcolták, nemes küzdelemben helytálltak magukért, értünk, a jövőért. S ez a köszöneten túl bennünket is kötelezett arra, hogy megszólaljunk, és ne csak magunkért tegyük, hanem mindanynyiunkért! Így vált jogunkká, hogy a volt tanítóinktól átvett stafétabotot majd továbbadhassuk gyerekeinknek, unokáinknak. A Szalay utcában múlt, jelen és jövendő ölelkezett!

Így forgott 2011-ben, pedagógusnapon a június pompás díszletei között életünk filmje. Egy film, amely örökre egyszeri és megismételhetetlen. Egy film, amely nem visszaforgatható!

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL:

Tüntetés után, sztrájk előtt?
Méltóságteljes menetben vonult több mint tízezer pedagógus Pedagógusnapon az oktatási államtitkárság elé, hogy végre meghallja a kormányzat a szavukat. Öt közoktatási szakszervezet döntött a demonstráció mellett, hogy így követeljék, a döntéshozók szakmai érveiket ne hagyják figyelmen kívül. A kormányzattól azonban csak semmitmondó és lekezelő válasz érkezett. **3. oldal**

Ki kivel?
Uramisten! Komorodom el! Hát idáig jutunk! Az „iskolánkért" folytatott nemes küzdelemben egymásnak uszíthatók egymástól nem is olyan távoli sorsok? Hát lehet még küzdelem a szelekciós spirál legalsó és legalsóbb grádicsai között is? Ha van bűne oktatás- és társadalompolitikának, akkor ez a legnagyobb! Az egymásnak uszítás fegyverével fogyasztani el a békétlenkedők energiáit! (*Trencsényi László*, az MPT ügyvezető elnöke) **6.oldal**

Párbeszédre hívták a döntéshozókat
Mintegy háromszáz pedagógus vett részt a május végén megrendezett, a Magyar Pedagógiai Társaság által kezdeményezett konferencián. A pedagógusszakma kísérletet tett arra, hogy érdemi párbeszéddel nyújtson támogatást az oktatás, a nevelésügy továbbfejlesztéséért felelős oktatáspolitikai döntéshozóknak. Nem a résztvevőkön múlott, hogy az utóbbiak nyitottsága a párbeszédre korlátozottabb volt a kongresszusi hagyományokat illetően megszokottnál. **8. oldal**

Egyszer használatos, eldobható szakmunkások
Hogy miért jó ha a szakképzési rendszer és a pályairányítás, kiszolgálja a vállalati igényeket? Mert egyszer használatos, eldobható szakmunkást lehet képezni, aztán, ha változik a technológia és a munkás nem tud hozzá alkalmazkodni, mert írni-olvasni sem tud, akkor majd elbocsátják és kérnek helyette másikat. (*Köllő János* MTA) **12. oldal**

Kamarai elképzelés a szakképzésről
Az érdekegyeztető rendszert rendbe kell tenni, „az Európai Unió tötymögését abba kell hagyni", hisz Korea és Kína már rég megcsinált valamit, amikor mi még mindig csak egyeztetünk. (*Bihall Tamás*, az MKIK alelnöke) **12. oldal**

Összefogás a természettudományos oktatásért

Együttműködik a természettudományos tantárgyat oktató tanárok számának növelése és a terület vonzóvá tétele érdekében a Magyar Biológiatanárok Országos Egyesülete, a Kutató Tanárok Országos Szövetsége és a Kutató Diákok Országos Szövetsége; a három szervezet e cél érdekében stratégiát is kidolgoz. A tömörülések a legfőbb problémának azt tartják, hogy nem megoldott a tanárok szakmai továbbképzése, nehézségekbe ütközik a természettudományos tanári pálya vonzóvá tétele, és alábbhagyott a diákok érdeklődése a természettudományos tárgyak iránt. A magyarországi természettudományos oktatási program 18 116 800 forintos támogatásban részesült, míg az egyes szervezetek egyenként további 1,95 millió forint támogatást kaptak saját programjaikhoz.

Ismeretterjesztő műsorokat szeretne a közmédiumokban a HÖOK

Az oktatással és az ismeretterjesztéssel foglalkozó műsorok mennyiségével, jellegével és tartalmával kapcsolatos irányelvek megfogalmazására kérte a Közszolgálati Kódexszel összefüggésben a Médiatanácsot a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖOK). A hallgatói érdekképviselet több felsőoktatási intézménytől bekért ötletek összegzése után küldte el javaslatsorát. A tanács még az év elején hozta azt a döntést, hogy a legszélesebb nyilvánosság bevonásával alkotja meg a kódexet. Korábbiakban hasonló egyeztetést kezdeményezett többek között a történelmi egyházakkal, a fogyatékosügyi szervezetekkel, a Magyar Olimpiai Bizottsággal, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatallal és a Magyar Rektori Konferenciával.

„Nemzeti identitás – pályaidentitás. Tudós mesterek”

Ősszel folytatódik a *Dr. Karácson Imre-esték* sorozat a *Nemzeti Identitás – Pályaidentitás, Tudós mesterek* című beszélgetéssel a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Neveléstudományi Intézetének Pedagógia Intézeti Tanszéke, a VEAB Magyarságkutatási Munkabizottsága és a Magyar Pedagógiai Társaság Győr-Moson-Sopron Megyei Tagozatának rendezvényeként. A 2007-ben indult sorozat eddigi vendégei neves személyiségek, tudósok, szakemberek, pedagógusok voltak. Céljuk továbbra is azok bemutatása, akik személyes példájukkal, életútjukkal, magas szintű hivatástudatukkal olyan értékeket képviselnek, melyek tanítójelöltjeik számára fontos, pályaprofesszionalizációjuk szempontjából meghatározó irányt mutathatnak.

Üzleti Gondolkodó Iskolát indít a KÜRT Akadémia

Szeptemberben új képzést indít a friss látásmódjáról, rendkívüli gondolkodóiról ismert KÜRT Akadémia. Az Üzleti Gondolkodó Iskola olyan hallgatókat vár, akik kritikusan és alkotó módon szemlélik a világot, beleértve a tanáraikat is. Ez a kurzus nem egy újabb papír begyűjtéséről szól, hanem a tudásról, és e tudás megszerzésének közösségi élményéről. A két féléves, összesen 184 órás akkreditált képzés 2011. szeptember végén indul. Az oktatás szombatonként zajlik, amit mindkét félévben egy intenzív hétvége egészít ki. Részletes információk: www.kurtakademia.hu

Elfogadhatatlan, hogy nincs szociális párbeszéd

A SZEF szerint a kormány a tőke szolgálatába szegődött

VI. (tisztújító) Kongresszusát tartotta a SZEF június 3-án és 4-én. Ismét *Varga Lászlót* választották a SZEF elnökének, és nem változott az alelnökök névsora sem. Varga László elfogadhatatlannak nevezte, hogy a Munka törvénykönyvének módosítását célzó javaslat úgy kerülhetett az Országgyűlés elé, hogy benyújtását nem előzte meg szociális párbeszéd.

Varga László elfogadhatatlannak tartja az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) megszüntetését is. A lépés szerinte veszélyezteti a társadalmi békét és a kilábalást a válságból. Hozzátette: nemzetközi tapasztalatok mutatják, hogy eredményesebben küzdenek meg a világméretű gazdasági válsággal azokban az országokban, ahol működik a háromoldalú – a munkavállalók, a munkaadók és a kormány bevonásával folytatott – érdekegyeztetés rendszere. Ilyen például Németország, Hollandia és a skandináv országok térsége. Ott viszont, ahol nincsen az OÉT elvei alapján működő fórum, nehezebb a kilábalás, és nagyobbak a társadalmi feszültségek is. Ez a helyzet számos dél-európai országban, ahol még most is igen mély a gazdasági-társadalmi válság. Magyarország az ilyen országok sorába kerülhet az OÉT megszüntetésének következtében.

Fehér József, a SZEF alelnöke, a Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete (MKKSZ) főtitkára hozzátette: a tervezett intézkedés törvényessé teszi a fizetség nélküli, „gátlástalan túlóráztatást”, ami most is jellemző a közszférában.

Bárdos Judit, a SZEF alelnöke, a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezetének (BRDSZ) főtitkára a Tettrekész Magyar Rendőrség Szakszervezete főtitkárának őrizetbe vételével összefüggésben kérdésre válaszolva úgy vélte: a lépésnek üzenet jellege lehet. Aki bűnös, annak bűnhődnie kell, ugyanakkor „nem szabad fenyegető jelleggel fellépni az érdekképviseletekkel szemben” – tette hozzá.

A kongresszuson a SZEF alelnökének választották *Galló Istvánnét*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnökét és *Lázár Andrást*, a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége elnökét is. A szervezet vezetői egyetértettek abban, hogy a SZEF továbbra is minden erejét a köz szolgálatára fordítja majd.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja *5 százalék áfával 4100 forint.* Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 100 000 forint, a féloldalas 50 000, a negyedoldalas 25 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 50 forint. Minden egyes díjtétel 25 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Millei Ilona**
Technikai szerkesztő: **Márfiné Béczi Erika**
Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464
Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11
Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig
Felelős kiadó: **Galló Istvánné elnök**
Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: **pedlap@pedagogusok.hu**
Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4100 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

TÜNTETÉS UTÁN, SZTRÁJK ELŐTT?

Pedagógusnapon sem telt többre a kormányzattól a semmitmondó semmit mondásnál

Méltóságteljes menetben vonult több mint tízezer pedagógus Pedagógusnapon az Olimpiai Parkból az oktatási államtitkárság Szalay utcai épülete elé, hogy végre meghallja a kormányzat a szavukat. Öt közoktatási szakszervezet, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ), a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ), a Magyar Közoktatási és Szakképzési Szakszervezet (MKSZSZ), az Oktatási Vezetők Szakszervezete (OVSZ) és a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete (MZTSZ) vezetője döntött a demonstráció mellett, hogy így követeljék, a döntéshozók szakmai érveiket ne hagyják figyelmen kívül. A kormányzattól azonban csak semmitmondó és lekezelő válasz érkezett.

Több mint tízezer pedagógus tüntetett pedagógusnapon az oktatási államtitkárság előtt, de a kormányzattól válaszként ezen a napon sem telt többre a semmitmondó semmit mondásnál. *Szijjártó Péter* kormányszóvivő a megmozdulásra úgy reagált: az oktatási rendszer átszervezésének előkészítése az államadósság legyőzése és Magyarország megújítása keretében zajlik. A kormány konzultációt folytat az iskolákkal, valamint a tanárokkal, és várja, hogy az emberek milyen oktatási rendszer mellett döntenek a szociális konzultáció keretében, és hogy a kormány a döntéseit a konzultációk eredményének ismeretében hozza majd meg.

Az oktatási államtitkárság Szalay utcai épülete előtt demonstrálókat a pedagógusok ünnepén a kormány is csupán annyira becsülte, hogy a tüntetők petícióját az oktatásért felelős államtitkárság „egy munkatárssal" vetette át, és közleményben tudatta: a készülő közoktatási törvény koncepciójáról a törvényben előírt kötelezettségén felül jóval több egyeztető és informális megbeszélést folytatott a pedagógusok szakmai és érdekvédelmi szervezeteivel.

Úgy látszik, ezeken a megbeszéléseken minden akarat ellenére sem sikerült érdemben tisztázni, ha a felek egy asztal mellé ülnek, és mindenki fújja a magáét, az csupán kávé melletti csevegés, nem pedig egyeztetés. Pláne, ha még az oktatási államtitkár is azt hangsúlyozza: a szakszervezetek által megjelölt kérdésekről mindaddig nem lehet érdemben egyeztetni, ameddig a törvény koncepciójáról nem dönt a kormány. Ezzel kapcsolatban két kérdés is fölmerül: az egyik, hogy ha szakmai kérdésekben az oktatási államtitkárnak nincs joga dönteni, akkor kinek van, a másik, hogy ha a kormány már elfogadta a koncepciót, ugyan miről lehetne még egyeztetni?

Szólt a dal

Bezzeg a demonstrálókra egyáltalán nem volt jellemző, hogy szövegértési problémáik lettek volna, még félszavakból is értették egymást. Míg hosszú menetük meg nem érkezett a Szalay utcai épülethez, addig *Zorán, Koncz Zsuzsa, Presser Gábor, Máthé Péter* dalai szálltak az ég felé. A De nincs béke, a Szóljon a dal, a Menni kéne, a Valaki mondja meg, a Most élsz, az Élet tanár úr, a Vadkelet, a Ha én rózsa volnék, a Miért hagytuk vagy a Szép holnap című számok mondanivalóját mindenki megértette, „vette", és elismerésként óriási tapssal fogadta.

A tüntetők nem fukarkodtak a szónokok beszédének elismerésével sem. Elsőként *Mendrey László,* a PDSZ elnöke lépett a mikrofonhoz. Arról beszélt: nem akarják, hogy róluk, nélkülük döntsenek, és nem tudják tovább tolerálni, hogy csak négyévente, a választásokkor legyen fontos a közoktatás és a pedagógus. Kijelentette: ha nem jutnak megegyezésre a kormánnyal, el kell gondolkodniuk, hogy ősszel, a tanévkezdéskor sztrájkoljanak jogaik érvényesítése érdekében.

Ez a pedagógusnap nem az ünneplésről szól

Tóth József, az MKSZSZ elnöke azt mondta: ez a pedagógusnap nem az ünneplésről szól, a tanárokat már-már a bizalmatlanság légköre veszi körbe, gondolataikat a pénztelenség, az állásvesztés lehetősége, az oktatásba való beavatkozások uralják. Elfogadhatatlannak tartják, hogy a szakképzést a kormány kiszervezze a közoktatás rendszeréből – tette hozzá. A szülők nevében *Lugosi András* arról beszélt: nem a közoktatás, hanem a magyar demokrácia van válságban. Követelte, az oktatási államtitkárság a közoktatási reformról haladéktalanul kezdjen tárgyalásokat a diákok, a szülők és a tanárok bevonásával.

Somogyi László, az Oktatási Vezetők Szakszervezetének elnöke beszédét a leszakadó záporeső miatt kénytelen volt rövidebbre fogni a megírtnál. Hangsúlyozta, hogy tíz év alatt 40 százalékkal csökkent a pedagógusok reáljövedelme, kötelező óraszámuk pedig 20 százalékkal nőtt.

S bár az eső szakadt, a jelenlevők egy tapodtat sem tágítottak. Utolsó felszólalóként *Galló Istvánné,* a PSZ elnöke arról beszélt, ma csak államtitkársági szinten, erősen csökkentett létszámmal és költségvetéssel foglalkozik a kormány a közoktatással, „nem szánt önálló tárcát" ennek a területnek, ezért hangjuknak a miniszterelnökig kell eljutnia. Azt hangoztatta: ne *Matolcsy György* mondja meg, mennyi legyen a pedagógusok kötelező óraszáma. Az rossz irány, ha az oktatásra csak úgy tekintenek, mint költségvetési kiadásra, nem pedig olyan befektetésként, amely megtérül. Galló Istvánné látszatintézkedésnek nevezte, hogy a kormányzat csak néhány kiválasztott iskolaigazgatónak küldött levelet a közoktatás átszervezésével kapcsolatos kérdések megválaszolására. Véleménye szerint ez csak azt a célt szolgálja, hogy „saját elképzeléseit igazolni lássa".

Ezután *Muity Mária,* az MZTSZ titkára felolvasta azt a petíciót, amelyet az oktatásért is felelős miniszternek kívántak átadni. A petícióban a pedagógus-szakszervezetek a 10 százalékos béremelés mellett azt követelték, hogy az oktatási intézmények fenntartásáról, finanszírozásáról ne a kormányhivatalok, hanem a fenntartók döntsenek. Elfogadhatatlannak tartják azt is, hogy a kormány csökkenteni akarja a tankötelezettség idejét, illetve a felsőoktatási hallgatók számát.

Szolidaritás és érdekképviselet

A demonstrálók között vonult *Varga László,* a SZEF elnöke is, aki örömét fejezte ki amiatt, hogy nemcsak a pedagógusok, de a SZEF más szakszervezetei is képviseltették magukat a demonstráción, mert külön-külön és összefogva is meg kell mutatni, hogy tűrhetetlen, amit a kormány a munka világával tesz.

Borsik János, az Autonóm Szakszervezetek Szövetségének elnöke a szolidaritás okán lépkedett a pedagógusok soraiban. Azt mondta: „Gyönyörű ez a nap, mert nagyon sokan jöttek el tiltakozni az ellen a politika ellen, amelyik nem kéri ki az érintett szakszervezetek véleményét." Hozzátette, a túlhatalom tipikus jele, ha a politikusok önmagukon kívül senkivel sem konzultálnak.

Hernádvölgyi Andrea, az MSZOSZ alelnöke úgy vélte, a kormány csak a hozzáértőkkel nem konzultál. A közoktatási törvény nemcsak a pedagógusok, de a jövő nemzedékének sorsát is befolyásolja, akikért, úgy látszik, a kormány nem, csak a szakszervezetek éreznek felelősséget. *M. I.*

HOFFMANN: JÓ HANGULATÚ, KEMÉNY SZAKSZERVEZETI KONZULTÁCIÓ

Folytatja a konzultációkat az oktatási államtitkárság a Pedagógusok Szakszervezetével – mondta *Hoffmann Rózsa* az érdekvédelmi szervezettel folytatott május 30-i megbeszélése után. *Galló Istvánné*, a PSZ elnöke elmondta olyan szakértői szintű egyeztetés folyik a jövőben, amely a közoktatási szférában dolgozók érdekeit szolgálja.

Váratlan volt a szakszervezet számára az államtitkári meghívó, amit a sztrájkelőkészítő bizottság megalakulása után, és nem sokkal a június 5-ére meghirdetett demonstráció előtt érkezett telefonon. Volt is nagy sajtóérdeklődés az esemény után. A legjobban az izgatta a sajtó munkatársait, a beszélgetés után megtartják-e a pedagógusok a demonstrációjukat. Ezzel kapcsolatban Galló Istvánné elmondta, az öt ágazati szakszervezettel közösen szervezett demonstráció nem marad el. Ezt egyedül nem is lenne joga lefújni. Beszélt arról is, a beszélgetés során nyilvánvalóvá vált, a PSZ nincs minden kérdésben azonos álláspontban az államtitkársággal, de ez a további megbeszélések során még csiszolódhat.

Hoffmann Rózsa kifejtette: az egyeztetésen a pedagógus-életpályamodellről, a munkaidőről és a fenntartással kapcsolatos elképzelésekről, a pedagógusok munkájának az ellenőrzéséről beszélgettek. Az államtitkár szerint – aki a konzultációt jó hangulatú, kemény, szakmai megbeszélésként jellemezte –, megnyugtatóan sikerült tisztázni, hogy nem fenyegeti a pedagógusokat az a veszély, hogy az ellenőrzés és a minősítés ellenük irányul majd. A cél a munkájuk javítása, az eredményesség növelése. Galló Istvánné – aki sajnálatának adott hangot, hogy erre a megbeszélésre nem korábban került sor – a másfél órás konzultációt értékelve hozzátette: olyan szakértői szintű egyeztetés folyik a jövőben, amely a közoktatási szférában dolgozók érdekeit szolgálja. Hoffmann Rózsa kérdésre válaszolva elmondta, a pedagógus-életpályamodellt a közoktatási törvény részévé tették. Az államtitkárság korábbi elképzeléséről, amely heti 32 órát írt volna elő az iskolában kötelezően eltöltendő időként a pedagógusoknak, még nincs döntés. Ez tárgyalási alap, lehetőség. Hozzátte: a pedagógusok munkaidejét mindenképpen az iskolában töltött időn keresztül kívánják szabályozni. Így látják megoldhatónak, hogy az általános iskolás korú gyerekek ne maradjanak felügyelet nélkül. Kijelentette azt is, hogy az állami szerepvállalást mindenképpen növelni kell a közoktatásban. A fenntartói feladat átalakul annak függvényében, hogy az állam a tartalmi szabályozással, a pedagógus munkájának ellenőrzésével és a pedagógusok bérének központi finanszírozásával nagyobb szerepet kap majd.

MEGSZŰNT AZ ORSZÁGOS ÉRDEKEGYEZTETŐ TANÁCS

Megszűnik az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT), és helyette létrejön a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács – jelentette be május 27-én a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM). A kormány szerint az érdekegyeztetés jelenlegi rendszere nem volt hatékony, emellett drága is, ezért kell megreformálni. Az új modellben az államnak csak közvetítő szerepe lesz, a civil szervezetekre, a szakszervezetekre és a munkaadói szövetségekre bízza a megegyezést, viszont az új testületnek csak véleményalkotási és javaslattételi jogköre lesz.

Az OÉT az országos szakszervezeti, illetve munkáltatói szövetségek és a kormány közötti központi konzultációk országos érdekegyeztető fóruma volt. Az OÉT-en belül a munkavállalói oldalt a hat szakszervezeti konföderáció, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége (MSZOSZ), az Autonóm Szakszervezetek Szövetsége (ASZSZ), a Liga Szakszervezetek, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT), a Munkástanácsok Országos Szövetsége (MOSZ) és a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) képviselte. A munkáltatói oldalt a kilenc legnagyobb szakmai szövetség alkotja a tárgyalásokon, mellettük a kormány volt a harmadik fél.

A szakszervezetek szerint visszalépést jelent az érdekegyeztetés rendszerének átalakítása, és attól tartanak, hogy a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács nem lesz hatékony fórum a munkavállalói érdekek védelmére, ez pedig súlyos társadalmi feszültségekhez vezethet.

Varga László, a SZEF elnöke ezzel kapcsolatban megjegyezte: az egy éve működő Orbán-kormány tucatnyi jogszabályban, törvényben támadta a munkavállalók teljes körét vagy kisebb-nagyobb csoportjait. A parlament által elfogadott törvények egy része nem állta ki az alkotmányosság próbáját: megsemmisítette az Alkotmánybíróság.

A 2012. január 1-jén életbe lépő új alaptörvény csökkenti a munkavállalói jogokat, és a munkáltatók és a munkavállalók szervezetei kétoldalú „eszmecseréjévé" zülleszti a szociális párbeszédet. A sajtóból tudjuk – mert a kormány az érintettekkel nem tárgyal, talán fél a szemükbe nézni –, hogy nem várják meg az új Alkotmány életbelépését, és döntöttek az érdekegyeztetés átalakításáról. Létrehoznak egy számunkra ma még ismeretlen tanácsot, amelynek más funkciója nem lesz, mint – Madách után szabadon: dicsérni az Úr hangját. A döntés méltó az egy évvel ezelőtti fülke-forradalom kormányához, de méltatlan az Európai Unió soros elnökségét adó országhoz, a XXI. századi Európához.

A munkaadók is kritikusan ítélték meg az új érdekegyeztető rendszer kialakítására vonatkozó kormányzati bejelentést.

AZ ELLENTÉTEK FORRÁSA

A PSZ elnöke, *Galló Istvánné* május 30-ai bejelentése után egy nappal *Mendrey László*, a PDSZ elnöke is megerősítette, *Hoffmann Rózsa* oktatási államtitkárral folytatott beszélghetés után sem mondanak le arról, hogy június 5-én megtartsák a demonstrációt. Az államtitkárság épp azután hívta találkozóra az érdekvédelmi vezetőket, hogy öt közoktatási szakszervezet megalakította a sztrájkelőkészítő bizottságot, és bejelentette a demonstráció időpontját.

Hoffmann Rózsa Mendrey Lászlóval tartott közös sajtótájékoztatóján a PL kérdésére elmondta, azért most hívta meg a szakszervezeteket, „mert mi nem tartottuk, és most sem tartjuk indokoltnak a demonstrációt, amely azzal a hívó szóval jött létre, hogy nem volt egyeztetés, miközben az Országos Érdekegyeztető Tanács keretén belül és a Közoktatás-politikai Tanács részeként legalább három, ha nem több alkalommal konzultáltunk, egyeztettünk a szakszervezetek vezetőivel". Hozzátette, a későbbiekben a sztrájkbizottság másik három résztvevőjével is leül tárgyalni. Az államtitkárság a pedagógusok munkaidejét szeretné szabályozni az iskolában töltött időn keresztül, és javaslatukban ez szervesen és elválaszthatatlanul összekapcsolódik azzal a pedagógus-életpálya-modellel, ami a mostanihoz képest jelentős többletfizetést ad a pedagógusoknak. Mendrey László kifejtette, ez a szakszervezetek és az államtitkárság közötti ellentétek forrása.

ISKOLABEZÁRÁSOKKAL ÉR VÉGET A TANÉV

Izzasztóbbra sikeredett az idei tanév vége az iskolákban, mint azt a májusi hőség indokolta volna. Nemcsak a csökkenő demográfiai adatok szorítása, nemcsak a ki tudja, hanyadszor megcélzott oktatási átalakítás, a légben lebegő oktatási és pedagóguséletpályamodell egyeztetés nélküli koncepcióinak bizonytalansága borzolta a pedagógusok, szülők és gyerekek kedélyét, hanem az iskolabezárások, összevonások, egyházi átadások is. Volt, aki azért esett kétségbe, mert nem tudta, fog-e egyáltalán tanítani, és ha igen, hol, volt, aki azért, mert nem tudta, ha idén beíratja a gyerekét a szívének kedves iskolába, a jövő évi tanévkezdéskor viheti-e még oda. A teljesség lehetősége nélkül mutatunk be néhány pillanatképet az iskolák helyzetéről.

Budapest nem kér az iskolákból

Budapesten még május 20-án *Tarlós István* főpolgármester arra kérte a kerületek vezetőit, fontolják meg, átadják-e iskoláikat a fővárosi önkormányzat üzemeltetésébe. Mint mondta, ha látszik, hogy hány kerület hány iskoláját kell átvennie a fővárosnak, akkor fog tudni beszélni a folytatásról, de Budapest jelenlegi pénzügyi helyzete intézmény-összevonásokat kényszeríthet ki, mert tucatszám nem tud iskolákat működtetni a főváros.

Egyelőre csak központosítják a budapesti oktatási intézmények gazdálkodását, a gimnáziumok, szakiskolák és kollégiumok gazdasági ügyeinek intézésére 15 gazdasági szervezetet hoznak létre. A fővárosban leginkább a VII. kerületi önkormányzat döntése verte ki a biztosítékot, mert itt minden szülői tiltakozás, tüntetés ellenére bezárja a testület a Janikovszky Éva Általános Iskola és Gimnáziumot. A határozati javaslat értelmében a Rottenbiller utcai iskola esetében a gimnáziumi nevelési, oktatási feladatot átadták a fővárosi önkormányzatnak. A döntés nyomán – amelyet a csökkenő tanulói létszámmal indokoltak – a kerületben lévő öt önálló oktatási intézményt úgy szervezik át, hogy négy épületben három iskola folytatja a működést. Ezután kizárólag általános iskolai képzést folytat a Baross Gábor Általános Iskola, míg az Alsóerdősori Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnázium kizárólag gimnáziumi képzést nyújt majd. A továbbiakban szakközépiskolai és szakiskolai képzést biztosít az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakiskola és Szakközépiskola. A döntés alapján a kerületben megszűnik az Erzsébetvárosi Általános Iskola és Informatikai Szakközépiskola, a Magyar-Angol Kéttannyelvű Általános Iskola és Vendéglátó Szakiskola – ezeket összevonták –, illetve a Janikovszky.

Elbocsátás helyett megtakarítás

A következő tanévtől a IV. kerületben az eddig önálló Lakkozó Óvoda a Park Óvoda tagintézménye lesz, az eddig szintén önálló Liget Óvoda pedig a Királykerti Óvodáé.

A IX. kerületben két általános iskolában radikálisan csökkent a gyereklétszám, ezeket egy épületbe költöztetik.

A XIV. kerületben két intézményt vonnak össze a radikális gyerekszámcsökkenés miatt.

A XV. kerületben 2011. július 31-el tíz nevelési, oktatási intézmény szűnik meg, és 2011. augusztus 1-jétől új intézménystruktúra jön létre tizenegy óvodából, nyolc általános iskolából és négy többcélú intézményből. A változtatás nem érinti az újonnan alakult intézmények beiskolázási körzeteit, szakfeladat-ellátását, a csoportok és az osztályok számát. Ezzel egy időben létrejön a kerületben a Gazdasági Működési Központ, amely összefogja és ellátja a kerület nevelési-oktatási intézményeinek gazdálkodását.

A Pedagógus Szakszervezet XVII. Kerületi Bizottsága fórumra hívta össze tagjait, valamint az oktatási ágazatban dolgozó pedagógusokat. Az Újlak utcai iskola színháztermében március 21-én nagy létszámmal megtartott fórum témája a 2011–2012-es tanévet érintő intézményi átszervezések, a költségvetés csökkentése, illetve következménye, várható hatása volt. Az estébe nyúló, rendkívüli eseményen részt vett *Slezák Ferencné,* a Pedagógusok Szakszervezete Budapesti Bizottságának képviselője is. „Tudni kell, hogy Rákosmente sem tudja kivonni magát az őt körülvevő valóságból. Az önkormányzati feladatok ellátásában – az állami normatívák folyamatos csökkentése mellett – fontosnak tartottuk az álláshelyek megőrzését. Működési hitelt nem veszünk fel, mert a csökkenő bevételekből nem tudnánk fizetni a törlesztést. A költségvetés csökkentése az oktatási és szociális intézményeknél 7-11 százalékos megszorítást jelent. Eddig sikeresen tompítottuk a válság hatásait, hiszen nem került sor intézmények bezárására és tömeges elbocsátásra sem” – olvasta fel *Varjúné Fekete Ildikó* az Oktatási, Művelődési és Sport Iroda vezetője a hivatalos ügyek miatt távol lévő *Riz Levente* polgármester levelében foglaltakat, mely egyben válaszlevél volt a szervezet hozzá intézett petíciójára. A jelenlévők kérdéseire (törtállások, költségcsökkentés, a Jókai iskola beolvadása és meddig terjednek a megszorítások) *Fohsz Tivadar* alpolgármester így válaszolt: „Az önkormányzat jóindulatú hozzáállása az, hogy egyes intézményekben lehetővé tették a hatórás munka bevezetését annak érdekében, hogy ne kelljen dolgozót elküldeni. A kerületünkben növekvő gyermeklétszámra való hivatkozással Budapesten egyedüliként nem támogattuk a forrásmegosztási törvényt. Annyit elértünk, hogy újra tárgyalják majd. Működési hitelt nem tudnánk fizetni. Nem engedhetjük meg, hogy a kerület eladósodjon, hiszen így is a létminimumon van. A helyi adóktól és a meglévő gazdasági tényezőktől függünk. A kerületnek nincs saját eltartó ágazata, lába. 1,8 milliárd forint hiányt kell ledolgozni. Ez áldozattal jár. A közművelődési intézményeket is át kellett szervezni, egy vezetés alá vonni a gazdaságosabb feladatellátás érdekében. Az Öko-ovi-vár folytatódásaként (szavazás eredményeként) a Jókai iskolára esett a választás, melyet a református egyház a meglévő oktatási programmal, valamint a teljes dolgozói és gyermeklétszámmal együtt hajlandó átvenni. A jelenlegi költségvetéssel minden tartható lesz ebben az évben, de januártól nem tudjuk, mi várható. A főváros feladatokat kíván átvenni, de mi nem szeretnénk, hogy bármely intézményünket más fenntartó működtesse.”

A XX. kerületben a meglévő intézményeket öt régióba vonják össze.

A Mérei Ferenc Fővárosi pedagógiai és Pályaválasztási Intézet fenntartói átalakítása folyamatban van. A fenntartó 36 álláshely megszüntetését írta elő.

Vidékiek tüntettek Budapesten az iskolabezárások ellen

Több száz szülő, pedagógus és gyerek tiltakozott a Nemzeti Erőforrás Minisztérium épülete előtt az iskolabezárások és összevonások ellen május 14-én. A demonstrációt a bonyhádi Völgységi Szülői Egyesület szervezte, de Kaposvárról, Kistarcsáról, Érdről, Székesfehérvárról és több fővárosi kerületből is érkeztek résztvevők.

A tiltakozó szülők és diákok biciklivel vágtak neki a Bonyhád–Budapest közötti 160 kilométernek, hogy megmentsék a bonyhádi oktatási rendszert és az ország területén lévő iskolákat is.

(Folytatás a 6. oldalon)

ISKOLABEZÁRÁSOKKAL ÉR VÉGET A TANÉV

(Folytatás az 5. oldalról)

Bonyhádon a nyolcvanas évek közepén nyitották meg az Arany János Általános Iskolát, akkor 2500 tanköteles gyerek volt a városban. Azóta a számuk felére csökkent, de a közoktatási intézményrendszer akkora maradt, mint volt. A képviselő-testület bezárná az Arany János iskolát, a diákokat pedig a másik két iskola között osztaná el. A szülők az átszervezést megalapozó hatástanulmányt hiányolták.

Lemondott a polgármester és az alpolgármester Rábatamásiban

Molnár Norbert (független) községvezető elsősorban egészségügyi okokkal indokolta döntését, de szólt az iskola működtetése körüli vitákról is, amelyek során támadások érték személyét. Mint elmondta: az ezerlakosú rábaközi község elesett a kistérségi normatívától, így az iskola – amelyben két szomszéd község diákjait is oktatják – fenntartása egyre nagyobb gondot jelent. Döntés eddig még nem született az intézmény sorsáról. *Kovács Attila* (Fidesz–KDNP) alpolgármesteri tisztségéről való lemondását magánéleti és szakmai okokkal indokolta.

Demonstráló önkormányzati képviselő

Több százan tüntettek a városrész általános iskolájának tervezett bezárása ellen Nyíregyháza-Oroson. A demonstráción a Fidesz–KDNP helyi önkormányzati képviselője, *Tirpák György* is a tiltakozók között volt; felszólalásában felháborítónak nevezte az intézmény megszüntetését, s közölte: nemmel fog szavazni a helyhatóság közgyűlésén a végleges döntés meghozatalakor. Tirpák György azt mondta, hogy a tervezet – amely szerinte véglegesnek tűnik – ellentétes a pártszövetség választási kampányában hangoztatott ígérettel, miszerint „kormányra kerülve a Fidesz–KDNP felzárkóztatja a peremkerületeket, hogy az ott élők ne érezzék magukat másodrendű állampolgároknak”. Hozzátette: hajlandó lemondani Fidesz-párttagságáról is, ha mégis bezárják az orosi iskolát, mert nem tud azonosulni az elképzeléssel, és maga is részt vesz a további tiltakozások szervezésében.

Szombathelyi tiltakozás

Több százan vettek részt azon a demonstráción, amelyet a szombathelyi Szent-Györgyi Albert Középiskola bezárása ellen tiltakozók szerveztek. *PL-összeállítás*

Ki kivel?

Májusi délután, nyílnak az árvácskák a köztereken, akácillat, akár majális, gyereknap is lehetne. Vidám gyereksereg lépdel az úton, fiatal szülők nyakában kisgyerekek, léggömbök, transzparensek gyerekrajzokkal. Vidám hangulat ez, akkor is, ha valóságosan Szent Kristóf-i terheket cipelnek ezek az apukák és anyukák.

Hiszen nem gyereknap, nem majális… ez bizony tüntetés. Az ország minden tájáról fogódzkodtak össze iskolás gyerekek szülei, hogy segélykiáltásukkal a parlament épülete előtt tiltakozzanak iskolájuk bezárása ellen. Mint az közismert, a minden ígéret ellenére mégiscsak szegénységre ítélt önkormányzatok Kaposvártól Érdig, a Belvárostól a „nyóckerig” az iskolák államosításának (rém?)hírére eszeveszett – korábban nemigen tervezett, semmiképpen ki nem tárgyalt – szerkezeti átalakításokba kezdtek. A megoldások mögött önkormányzati vagyon, ingatlan – ma még működő iskolaépületek – védelme áll. Ám legyen a gyerek az államé, de néhány jó állapotban lévő épületet mentsünk még meg, ne adjuk be a „közösbe”. Ezen iskolabezárási hullám mögött igazolhatóan ez a fenntartói szándék áll, hiszen megtudjuk itt, a menetben: nem elnéptelenedő iskolák megszüntetéséről, beolvasztásáról van szó, hanem térségük vonzó, fontos hagyományokat hordozó alma matereiről. A média a fővárosi Janikovszky Iskola jó hírétől hangos – a névadóhoz méltó pedagógiai munka, amolyan szellemi építkezés folyik itt évtizede –, de a kaposvári Toldi is legalább 20 éve ott az innovációk élvonalában (jól ismerem őket még a Megújuló Iskola egykori mozgalmából), de Érd, Kistarcsa, Bonyhád iskoláinak szülői sem az elnéptelenedéstől féltik gyerekeik intézményeit.

A „Fehér Házhoz” ér a májusi gyülekezet. A belvárosi Szemere nevében kíván jó szolidaritást a szónok. – Mi már elestünk, de ti még próbálkozzatok! Vastaps, együttes akaratot jelző rigmusok a válasz. A hangerő növekedése azt is jelzi: szeretnék, ha valaki kijönne a házból, akivel tárgyalni lehet. Kerül is egy kormánypárti képviselő. De hogy mit beszél, nem tudni, mert a hatóságok hangerősítő eszköz alkalmazását nem engedélyezték – ne zavarják a tüntetők a szombat délutáni belvárosi polgárok szziesztáját.

A nem létező szónoki emelvényre a Lakatos Menyhért Általános Művelődési Központ szüleinek képviselője lép. – Védjük meg az ÁMK-t! – A követelés nekem személy szerint is kedves, hiszen ugyancsak több mint negyedszázada fogadtam hűséget ezen intézménytípusnak (éppen előző este futottam össze a sajóbábonyi ÁMK egykori igazgatójával, könnyek közt mondja: őket nem sikerült megmenteni, de az egyesület – az ÁMK-soké – szolidaritása jólesett neki). Minden elesett ÁMK nagyon fáj, életem részeként siratom őket (hallom, hogy az egykor hírneves keceli épületre – Pozsgay Imre mint kulturális miniszter avatta annak idején nagy büszkén – a katolikus egyház feni a fogát).

– Védjük meg a Lakatos Menyhért ÁMK-t! – Szolidaritásom még erősebb, hiszen tudom, hogy a névadó nem véletlen, ebben a műhelyben megannyi józsefvárosi cigány gyerek sorsának jobbra fordításán fáradoznak. – Nem akarjuk – folytatja a szónok –, hogy az „Esély Kövessi Erzsébet” iskolával integrálják intézményünket!

Felkapom a fejem. Kövessi Erzsébet, az iskolanévadó, a fiatalon, jóformán munkavégzés közben elhunyt iskolaalapító alapítványi intézményében egykor még kuratóriumi tag is voltam. A nehéz sorsú gyerekeknek – különösen a kezdeti években, de lényegében ma is – különleges szaktudást, az emberi – társadalmi, közösségi – eszmélésre annyira alkalmas népi kézművesmesterségek szakértelmét kínálták. – A mi iskolánkban fontos képzések folynak – így a szónok egyre lelkesültebben –, még a rendőri pályára is felkészítjük cigány származású tanítványainkat, nem akarjuk, hogy keveredjenek a Kövessi-iskola devianciától megkísértett, rossz útról alig visszaterelhető diákjaival. Közéjük ékelődve a „lakatososokat” is megkísértheti a bűn…

Uramisten! Komorodom el! Hát idáig jutunk! Az „iskolánkért” folytatott nemes küzdelemben egymásnak uszíthatók egymástól nem is olyan távoli sorsok? Hát lehet még küzdelem a szelekciós spirál legalsó és legalsóbb grádicsai között is?

Ha van bűne oktatás- és társadalompolitikának, akkor ez a legnagyobb! Az egymásnak uszítás fegyverével fogyasztani el a békétlenkedők energiáit!

A szülői demonstrációk szép májusáról, 2011 tavaszáról még meg fog emlékezni a neveléstörténet. Új magatartásokat, technikákat tanulnak – békéseket, ha elkeseredetteket is – az iskolai érdekérvényesítés főszereplői.

Megkockáztatom: ennek a tapasztalati tanulásnak térben és időben messze ható eredményei lesznek, még akkor is, ha 2011 őszére több lesz a kudarc, mint akár ezen a virágos májusi szombaton szerettük volna. Szerettük volna együtt. Együtt.

Az katasztrófa lesz, ha egymás ellenében. *Trencsényi László*

AZ ÖNKORMÁNYZATOK SZABADULNÁNAK INTÉZMÉNYEIKTŐL, AZ EGYHÁZAK HÁRÍTANÁNAK

Az egy éve regnáló Fidesz–KDNP-kormány már hatalomba kerülésének elején lehetővé tette, hogy az iskoláikat fenntartani nem, vagy nehezen tudó önkormányzatok könnyített módon adhassák át intézményeiket az egyházaknak. Az egyházak – hangsúlyosan a protestánsok – türelemre és óvatosságra intik föllelkesült helyi egyházközségeiket. A klerikális vezetés tanult a rendszerváltás után tömegével végbement táblacserés iskolaátadások visszásságaiból. Az egyházak egyelőre hárítanák a tömeges önkormányzati megkereséseket.

Magyarországon a 2009/2010-es tanév végéig 2498 óvoda, 2322 általános iskola, 452 szakiskola, 141 speciális szakiskola, 623 gimnázium, 684 szakközépiskola és 69 felsőoktatási intézmény működött. Az intézmények mintegy 90 százalékát működtette települési, megyei vagy fővárosi önkormányzat, mintegy 7 százalékukat az egyház, és kb. 3 százalékukat más módon tartották fenn.

A 2010-ben megalakult Országgyűlés még tavaly nyáron számos ponton módosította a Közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényt. Ezek egyikeként kivették a törvényből azt a passzust, amely addig arra kötelezte az önkormányzatokat, hogy miután átadták a fenntartásuk alá tartozó intézményüket az egyháznak, további öt évig finanszírozzák az állami normatívát kiegészítő támogatást az iskola számára. (A jogalkotók így kívánták megakadályozni, hogy pusztán anyagi megfontolásból cseréljenek gazdát az iskolák.)

A Pedagógusok Szakszervezete Alkotmánybírósághoz fordult

A Pedagógusok Szakszervezete nehezményezte is, hogy egy ilyen horderejű törvénymódosítás kapcsán sem a beterjesztés, sem pedig az elfogadás előtt nem kérték ki a véleményét, másfelől pedig alkotmányosan aggályosnak találta a törvény szövegezését, így panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. A PSZ nem látta biztosítottnak azoknak a pedagógusoknak a jövőjét sem, akik eddig önkormányzati iskolákban tanítottak, mert egy esetleges átadás során felekezeti hovatartozásuktól függően megválhatnak tőlük az egyházi intézmények. A szakszervezet véleménye szerint a törvény elfogadásával sérült a közoktatási intézmények világnézeti semlegességének alkotmányos alapelve is.

Mára természetes aktussá vált, hogy a nehéz helyzetbe került önkormányzatok iskoláikat a továbbiakban egyházi kezelésbe adják. Alább néhány példa következik:

Önkormányzatok és egyházak

Miskolcon május 13-án úgy döntött a városi önkományzat közgyűlése, hogy az evangélikus egyház az Istvánffy Gyula Általános Iskola, a görög katolikus egyház a Fáy András Közgazdasági Szakközépiskola, a római katolikus egyház pedig a Vörösmarty Általános Iskola és a Weöres Sándor Óvoda fenntartója lesz szeptembertől. Azzal, hogy ez a négy intézmény egyházi kezelésbe kerül, több milliárd forintot takarít meg Miskolc, ezt a pénzt az oktatás minőségének javítására fordítják a tervek szerint. A városban eddig az egyházi fenntartású oktatási intézményekbe a diákok mintegy 15 százaléka járt, ez az arány 18 százalékra emelkedik szeptembertől.

Augusztusban a Magyar Katolikus Egyház Egri Főegyházmegyéjének fenntartásába adja át a jászapáti Mészáros Lőrinc Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégiumot eddigi működtetője, a Jász-Nagykun-Szolnok megyei önkormányzat. A megyei önkormányzat annak tudatában határozott így, hogy a katolikus egyháznak bővítési, fejlesztési elképzelései vannak a jászsági oktatási intézménnyel kapcsolatban, és ezt a lehetőséget a mostani fenntartónak a hosszú távú fennmaradás érdekében támogatnia kell. A Mészáros Lőrinc középiskolában nyolc és négy évfolyamos gimnáziumi, öt évfolyamos nyelvi előkészítő gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai képzések folynak igény szerint kollégiumi elhelyezéssel. Az iskolában 1173 diák tanul.

Miskolc, Felsőzsolca és Rakaszend után Kazincbarcikán is óvodát alapít a görög katolikus Miskolci Apostoli Exarchátus. Az önkormányzattal kötött megállapodás értelmében a Kikelet közi tagóvoda épületét ez év augusztus 1-jétől 2031. július 31-ig térítésmentesen használhatja a görög katolikus egyház, és ott óvodai nevelőmunkát végezhet. A csaknem száz férőhelyes óvoda jelenleg a Kazincbarcikai Összevont Óvodák tagintézményeként működik. Korábban az önkormányzat arról számolt be, hogy a református egyház működteti tovább a településen a Herman Ottó tagiskolát, továbbá a Ságvári Endre Gimnázium átadásáról is hamarosan testületi döntés születhet.

Az Orosháza városát vezető fideszes többség két iskola és egy óvoda fenntartását átadta a katolikus és a református egyháznak.

Görög katolikus egyházi fenntartású iskola működik szeptember elsejétől Nyíregyháza többségében romák lakta negyedében, a Huszártelepen.

Debrecenben a Hajdúdorogi egyházmegye jogi személyiségű egyházi intézménye, a Szent Lukács Görög Katolikus Szeretetszolgálat lesz a fenntartója egyes gyermekvédelmi intézményeknek.

Törökszentmiklóson a református egyház vette át az önkormányzattól az Eszterlánc tagóvodát.

Tisztázó beszélgetést terveznek Hoffmann és Pokorni között

Tisztázó beszélgetés várható *Hoffmann Rózsa* oktatási államtitkár és *Pokorni Zoltán,* az Országgyűlés oktatási bizottságának elnöke között. A Népszabadság információi szerint *Varga Mihály* miniszterelnökségi államtitkár és *Harrach Péter,* a KDNP frakcióvezetője segítene a konfliktus rendezésében. Egyúttal Harrach Péter cáfolta a híreket, melyek szerint etikai vizsgálatot kezdeményezett Hoffmann Rózsa Pokornival szemben.

„Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár Pokorni Zoltánnal szembeni etikai kezdeményezése eljutott a Fidesz elnökségéhez is. De nem etikai vizsgálat indul a Fidesz-alelnök ellen, hanem tisztázó beszélgetés lesz” – mondta a Népszabadságnak Harrach Péter. A Népszabadság információi szerint Hoffmann személyesen kezdeményezte az eljárást, mert Pokorni előre nem egyeztetett nyilatkozataival akadályozza a kormányzati munkát.

Lázár János, a Fidesz frakcióvezetője a Magyar Nemzetnek azt mondta, a nyílt vita mellett foglal állást, és leszögezte: nem indul a Fideszben etikai eljárás Pokorni Zoltán ellen. Olyan nagy horderejű átalakításoknál, mint amilyen most az oktatásban zajlik, a politikusok két nagy hibát szoktak elkövetni: vagy alulbecsülik a kérdést, és személyüket érintő kritikaként élik meg a vitát, vagy túlbecsülik azt, és pártok közötti konfliktusként értékelik – mondta a frakcióvezető, aki szerint mindkét magatartásforma helytelen.

(Forrás: edupress.hu)

PÁRBESZÉDRE HÍVTÁK A DÖNTÉSHOZÓKAT A PEDAGÓGUSOK

A közös cselekvésre épülő partnerség a nevelésügy minden szintjén nélkülözhetetlen

Mintegy háromszáz pedagógus vett részt a május végén megrendezett, a Magyar Pedagógiai Társaság által kezdeményezett „Kongresszus után – a változások folyamatában" című konferencián. A pedagógusszakma kísérletet tett arra, hogy érdemi párbeszéddel nyújtson támogatást az oktatás, a nevelésügy továbbfejlesztéséért felelős oktatáspolitikai döntéshozóknak. Nem a résztvevőkön múlott, hogy az utóbbiak nyitottsága a párbeszédre korlátozottabb volt a kongresszusi hagyományokat illetően megszokottnál. Óvónők, tanítók, tanárok, kultúraközvetítők, egyházi személyiségek, kutató-fejlesztő szakemberek, általános művelődési központok munkatársai, diákok, ifjúságsegítők, intézményvezetők, intézményfenntartók, a felsőoktatás oktatói fejtették ki véleményüket. A konferenciát a szakszerűség, a higgadtság és a dialógusért vállalt felelősség jellemezte.

Az előzmény

A három évvel ezelőtt megtartott VII. Nevelésügyi Kongresszus Ajánlásai tükrözték a nevelésügy körül megjelenő vitákat és nézetkülönbségeket, de megerősítették a kongresszus konszenzusra szólító mottóját is, mely szerint: „Az oktatás közügy". Az Ajánlásokat 2008-ban jó szívvel fogadta a köztársaság elnöke, alapvetően pozitív választ adtak rá felelős állami tisztségviselők. A VII. Nevelésügyi Kongresszus a maga eszközeivel hozzájárult a nevelésügy kérdéseinek előtérbe kerüléséhez, az újabb nemzedékekért viselt társadalmi felelősség növekedéséhez. 2011 januárjában a Magyar Pedagógiai Társaság a társadalmi párbeszéd felelevenítését kezdeményezte; követő konferenciát hívott életre. Ennek elfogadott ajánlásait alább olvashatják.

A „Kongresszus után – a változások folyamatában" konferencia állásfoglalása

A konferencia a széles értelemben vett nevelésügy kérdéseiben – előretekintve az „EU 2020" stratégiára – vállalja a VII. Nevelésügyi Kongresszus ajánlásainak alapvető gondolatait. Az alábbi kérdésekről kiemelten foglalt állást:

1. A kölcsönös információcserére és közös cselekvésre épülő partnerség a nevelésügy minden szintjén nélkülözhetetlen. A tudás létrehozásának, megosztásának és hasznosításának hatékony ösztönzője. A jelentős oktatási kihívások (mint a korai iskolaelhagyás visszaszorítása, az iskola-összevonások méltányos lebonyolítása, a leszakadók esélyteremtő oktatása) csak a partnerségben rejlő erő és a horizontális tanulás eszközeivel válaszolhatók meg. A döntések előtt a partnerség akkor tekinthető érdeminek, ha a megfelelő hatáselemzések elkészülnek, azokat az érintettek időben megismerhetik, és módjuk van álláspontjukat megfogalmazni.

2. A konferencia üdvözölte a kora gyermekkori fejlesztés szándékait. Felhívta a figyelmet arra, hogy ennek számos feltétele van: az intézményi keretek megteremtése; a különböző szinteken dolgozó kisgyermeknevelők képzésének fejlesztése; tartalmi elemeinek kidolgozása, a pedagógiai innovációhoz és a mindennapi gyakorlathoz igazítása.

3. A gyermekintézmények legyenek alkalmasak a különböző hátrányok csökkentésére. Ezért nem támogatunk semmi olyan változást az intézményrendszerben, amelynek következménye a lemaradók számának növekedése, egyes társadalmi csoportok gyermekeinek kihullása az iskolarendszerből. Ezen az alapon ellenezzük az alsó tagozatos buktatási lehetőséget, a tankötelezettség időtartamának csökkentését, a szakképzés kiszakítását a közoktatásból.

4. Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulásra ösztönző motiváció felkeltését és fenntartását az ember egész életében. A tanulási motivációra alapvetően úgy tekintünk, mint az életstratégia kialakításának előfeltételére. Ennek megfelelően nemcsak a formális, hanem az informális és non-formális tanulás felhasználására, valamint elismerésére is szükség van. A tanulási motiváció szempontjából stratégiai jelentősége van az alapozó szakasznak. E szakasz funkciói messze túlmutatnak az alapkészségek (írás, olvasás, számolás) kialakításán. Kiemelt feladat az attitűdformálás, a tanulási képesség, egyben a teljes személyiség fejlesztése.

5. A pedagógusok jelenlegi élet- és munkakörülményei drámaiak (megrendült munkahelyi stabilitásuk, bizonytalan bérezésük, a munkahelyi légkör igen sok intézményben megromlott, kiszolgáltatottságuk növekvőben, az autonóm értelmiségi munkavégzés feltételei romlottak). Mindezen tünetek orvoslása halaszthatatlan és hathatós intézkedéseket igényel.

6. Az életpályamodell bevezetésére – ennek feltételei biztosítása mellett – minél hamarabb sort kell keríteni. Az életpályán történő előrehaladásnak szilárd kritériumokon és megbízható értékelési rendszeren kell alapulnia.

7. A pedagógusképzés rendszerében, szerkezetében lényeges változásokat csak alapos, tényeken alapuló, a közoktatási rendszer igényeit, fejlesztési elképzeléseit figyelembe vevő, majd a szakma egészével lefolytatott társadalmi egyeztetés után szabad végrehajtani.

8. Egységes, egyaránt magas színvonalú elméleti és gyakorlati szaktudományos és mesterségbeli képzésben kell részesíteni valamennyi tanárt, függetlenül attól, hogy milyen iskolatípusban és az ország melyik településén fog majd dolgozni. A sajátos feltételekhez és feladatokhoz kapcsolódó kompetenciákat a helyi viszonyokhoz igazodó továbbképzések keretében kell kialakítani.

9. Bővíteni szükséges az óvodapedagógusok, a tanítók és a pedagógiai szakmai szolgáltató intézetek pedagógusai számára a mesterszinthez és a doktori fokozathoz eljuttató képzésben való részvétel lehetőségeit. Az óvodapedagógusi, tanítói és a pedagógiai szakmai szolgáltató intézetek dolgozói – hasonlóképpen a középiskolai tanárokhoz – a doktori fokozat megszerzése után érhessék el a pedagógusi pályamodell legfelső fokozatát.

10. A pedagógusképzés és a -továbbképzés struktúráit, tartalmait össze kell hangolni. Fejleszteni szükséges a pedagógus-továbbképzési programok felhasználói értékelését, az eredmények visszacsatolásának formáit be kell építeni a szabályozásba.

11. A pedagógus-életpályán való előrejutást a pedagógus-továbbképzés változatos formái (tantestületen belüli tudásmegosztás, együttműködés, mentorálás, projektmunkák) segítsék, ugyanakkor a továbbképzési tartalmak és formák igazodjanak a közoktatási intézmény igényeihez.

12. Az oktatási rendszerben a különböző szinteken zajló értékelési folyamatoknak továbbra sincs átfogó stratégiája. Ennek kialakítását a fejlesztés érdekében elengedhetetlennek tartjuk.

(Folytatás a 9. oldalon)

PÁRBESZÉDRE HÍVTÁK A DÖNTÉSHOZÓKAT A PEDAGÓGUSOK

(Folytatás a 8. oldalról)

13. Az intézmények pedagógiai munkájának, valamint a tanulói teljesítményeknek az értékelése a nevelőintézményekben folyó tevékenység eredményességét, hatékonyságát, minőségét és a méltányosságot szolgálja. Egy komplex értékelési rendszer kialakításának fontos motiválója, hogy az oktatáspolitikai döntések minden szinten egyre inkább bizonyítékokon, adatokon alapuljanak, amelyeknek legfontosabb eszköze a neveléstudományi kutatás, amelynek mai támogatottsági szintje rendkívül alacsony.

14. Az iskolán belüli szegregációt pedig elsősorban a differenciálás kultúrájának kiépítésével látjuk kezelhetőnek. Továbbra is támogatjuk az önértékelésen alapuló, fejlesztést szolgáló értékeléseket. Rendszerszinten az iskolaszerkezet újragondolását és az általános iskola megerősítését tartjuk a méltányosság egyik legjobb biztosítékának. Az iskolák közötti teljesítménykülönbségeket értékeléssel és iskolafejlesztéssel javasoljuk mérsékelni.

15. Nélkülözhetetlenek az olyan fejlesztési folyamatok, amelyekben a hétköznapi pedagógiai munka, és ezen belül a fejlesztő értékelés segítésére új módszerek és eszközrendszerek jönnek létre, utóbbiak között fontos szerepet szánva a digitális pedagógia vívmányainak. Szükség van az általános nevelési hatások eredményességének módszertanilag megalapozott értékelésére is.

16. A munka és az oktatás kölcsönhatásában meg kell teremteni az abban részt vevők érdekeinek összhangját. A szakképzés nem vállalkozhat pusztán a munkaerőpiac rövid távú érdekeinek kiszolgálására, hanem legalább olyan fontos feladata az életen át tartó tanulásra történő felkészítés. A gazdaság, illetve a munkaerőpiac rövid távú érdekeire koncentráló szakképzés nélkülözi azt a széles bázisú alapképzés iránti igényt, amely lehetővé teszi a leendő munkavállaló folyamatos alkalmazkodását a gazdaság változó igényeihez.

17. A jövőben is fontosnak tartjuk a szakképzés és a felnőttképzés összekapcsolódó rendszerként (folyamat, tartalom és kimenetszabályozás) való működtetését. A szakképesítések egy részét nem lehet a rendszertől különválasztottan fejleszteni, mert ez az átlátható és átjárható szakképzés egészére kedvezőtlenül hat. A konferencia résztvevői egyetértettek abban, hogy a szakképzés iskolatípusai a közoktatás szerves részei.

18. A szakképzés hatékony működésének elengedhetetlen feltétele a színvonalas személyi és tárgyi feltételek biztosítása. Egyetértünk azzal, hogy a gazdaság szereplői a szakképzés gyakorlati képzésében nagyobb szerepet kapjanak, s ehhez a gazdaság szereplőinek meg kell teremteniük a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket. Ezekben a folyamatokban is nélkülözhetetlen a partnerség kultúrája.

KÉRDŐÍVEK KORA

A közoktatás közügy, bánjunk is úgy vele!

Kérdőívek korát éljük, lassan már naponta találunk belőlük egyet a postaládánkban. Mi több, a politika is úgy döntött, kerül, amibe kerül, a valódi egyeztetést megkerülve, saját igazának, döntéseinek, meghozandó törvényeinek alátámasztására ezt a módszert használja. Ám bármennyire is szeretné megkerülni az érdemi egyeztetést, előbb-utóbb be kell látnia, azt kérdőívekkel nem pótolhatja. Ha nem akar torz eredményekre támaszkodva törvényt hozni, jó lenne előbb.

Mint arról előző havi lapszámunkban beszámoltunk, a Nefmi oktatási államtitkársága áprilisban ötkérdéses kérdőívet küldött 3213 iskolába, egy napot adva arra, hogy a feltett kérdésekre válaszoljanak. Már az eredeti kommunikációval is probléma volt, hisz úgy került a köztudatba, hogy az államtitkárság a pedagógusok véleményére kíváncsi, ám a levelet valójában az igazgatók kapták meg, mindenféle magyarázat, a következmények ismertetése nélkül. Az már csak hab a tortán, hogy míg az oktatási államtitkár amellett kardoskodott, hogy az igazgató igenis a tantestület véleményét tolmácsolta, helyettese arról beszélt, tudatosan adtak ilyen rövid időt a válaszadásra, hogy az iskolaigazgatókat senki ne tudja befolyásolni.

Hogy, hogy nem, a visszaérkezett 1967 válasz az oktatási államtitkárság elképzelését erősítette meg. (Ennek részleteit a májusi számunkban ismertettük.)

A szakszervezetek más eredményt kaptak

A Pedagógusok Szakszervezete annak érdekében, hogy valódi képet kapjon arról, mi is a véleményük a pedagógusoknak a kérdőívben feltett kérdésekről, honlapján közzétette a Nefmi kérdéseit. A kollégáktól úgy várt választ, hogy egy-egy kérdés mellé magyarázatot is fűzött, megvilágítva annak hátterét, hogy egy-egy kérdésre adott igen vagy nem válasz milyen következményeket von maga után. A honlapon közzétett kérdőívre természetesen nem csak az igazgatók válaszoltak. Tény, hogy merőben mások lettek az eredmények, mint amilyeneket a Nefmi kapott.

A különbségről a saját szemével győződhet meg mindenki. *(A kérdőívet a cikk végén találhatják.)*

Mindezek mellé még odakívánkozik három dolog. Először is az, hogy a PDSZ is megkérte tagjait, válaszoljanak a Nefmi-kérdőívre, és – csodák csodája? – az általuk kapott eredmények is jelentősen eltértek az oktatási államtitkárságétól.

Miért döntöttek a szakszervezetek a tüntetés mellett?

Mivel az oktatási államtitkárság kezdeményezéseik ellenére érdemben nem vonta be a szakszervezeteket a közoktatás rendszerének átalakításával kapcsolatos előkészítő munkába, május 5-én a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ), a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ), a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete (MZTSZ), a Magyar Közoktatási és Szakképzési Szakszervezet (MKSZSZ) és az Oktatási Vezetők Szakszervezete (OVSZ) Ágazati Sztrájk Előkészítő Bizottságot hozott létre. A bizottság célja az volt, hogy tárgyalásos egyeztetéssel találjon megoldást a közoktatásban foglalkoztatottak problémáira. Ezért május 4-én levélben fordult *Orbán Viktor* miniszterelnökhöz, hogy a sztrájktörvény értelmében jelölje ki a kormányt képviselő tárgyalókat, mert tárgyalni szeretnének a közoktatási intézmények fenntartási, finanszírozási és foglalkoztatási rendszeréről, a munkáltatói jogkör gyakorlásáról, a szakképzés jövőjéről, a nem állami, nem önkormányzati és nem egyházi iskolák finanszírozásáról, az itt foglalkoztatott pedagógusok és pedagógiai munkát segítők jogállásáról, az itt tanuló diákok jövőbeni helyzetéről, a Széll Kálmán Terv és a közoktatás viszonyáról, a pedagógus-munkaidőről és a pedagógusok kötelező óraszámáról, a közoktatásban foglalkoztatottak alkalmazási feltételeiről, bérezéséről, juttatási, ellenőrzési és minősítési rendszeréről. Vagyis az oktatásról. *(Folytatás a 10. oldalon)*

KÉRDŐÍVEK KORA

(Folytatás a 9. oldalról)

Orbán Viktortól sokáig nem jött válasz, majd május 19-én érkezett egy levél, amelyben a kormányfő azt írta, azért nem egyeztet közoktatási kérdésekben a szakszervezetekkel, mert most zajlik a szociális konzultáció, amely foglalkozik ezzel a témával is.

Igaz, hogy a szociális konzultációs kérdőíven csak egy kérdés foglalkozik az oktatással, és a kérdőív feldolgozása csak július közepére várható, ám ez az időpont a pedagógus-szakszervezetekkel való érdemi tárgyalásra már túl későnek mutatkozik, addigra ugyanis minden eldőlhet az oktatásban, mert addigra elfogadják az új közoktatási törvény és a pedagógus-életpályamodell koncepcióját. Végül ezért döntöttek úgy az érdekvédelmi szervezetek, hogy a pedagógusnapon tüntetni fognak.

Az oktatási államtitkárság visszavág

Az oktatási államtitkárság a hírre közleményében úgy reagált: érdekes, hogy az elmúlt nyolc évben a pedagógusok érdekvédelmi szervezetei nem hoztak létre sztrájkbizottságot, és nem szerveztek közös demonstrációt, amikor 163 iskolára került lakat, amikor több mint tízezer pedagógust bocsátottak el, amikor elvonták a pedagógusok 13. havi fizetését, de a közoktatás támogatásának százmilliárd forintos megkurtítása ellen sem tiltakoztak. Kár, hogy néhány sztrájk, aláírásgyűjtés, nagygyűlés, demonstráció, népi kezdeményezés és egyéb nyalánkság elkerülte az államtitkárság figyelmét.

Az államtitkárság még azt is leszögezte, a közoktatás átalakításáról szóló koncepcióról – annak ellenére, hogy erre semmilyen jogszabály nem kötelezi az államtitkárságot – több alkalommal konzultáltak a szakmai és érdekvédelmi képviseletekkel, továbbá a tervezett intézkedések egy részéről az intézményvezetők véleményét is kikérték. Kitértek arra, hogy a közoktatási törvény 2010. december 3-án nyilvánosságra hozott koncepciójáról minden pedagógus és szervezet véleményt mondhatott; 560 észrevétel érkezett több mint ötezer oldal terjedelemben. Ezeket az államtitkárság feldolgozta, s a megfontolásra érdemes szakmai érvek többségét beépítette koncepciójába. Felidézték, hogy a Közoktatás-politikai Tanáccsal május 3-án harmadik alkalommal folytattak hosszú egyeztetést. E testületnek a szakszervezetek is tagjai: a legutóbbi ülésen a sztrájkbizottság létrehozói és a kilátásba helyezett demonstráció szervezői is részt vettek.

Az államtitkárság hozzátette: a korábbi jogalkotási gyakorlattal ellentétben a közoktatási törvény előkészítésébe bevonták az oktatás legtöbb szereplőjét. Álláspontjuk szerint a szakszervezetek az ország jelenlegi gazdasági helyzetének ismeretében irracionális követeléseket fogalmaznak meg, olyan egyeztetéseket kérnek számon, amelyek csak a törvénytervezet elkészülte után válnak időszerűvé.

A tények makacs dolgok

Na most a tények: nem tekinthető egyeztetésnek a december 20-i Közoktatási Érdekegyeztető Tanács ülése. Igaz ugyan, hogy a szakszervezetek elmondhatták az oktatási államtitkárságon tartott ülésen a véleményüket a közoktatási törvénykoncepcióról és a pedagógus-életpályamodellről, valamint véleményezhették a 2011-re vonatkozó költségvetési törvényt is, de azt másnap már a parlament elfogadta, annak befolyásolására nem volt lehetőségük.

A február közepi érdekegyeztető tanácson a szakszervezeteknek mindössze két-három percben volt lehetőségük véleményt mondani. A közoktatási törvény harmadikféle koncepcióját kérésükre mostanáig nem bocsátották rendelkezésükre, mondván, azt majd csak akkor kapják meg, ha a kormány elfogadta. A Közoktatás-politikai Tanács május 2-i ülése sem nevezhető egyeztetésnek, mert azon *Hoffmann Rózsa* az intézményvezetőknek küldött kérdőív eredményeit ismertette.

A leggyengébb pont

Mindebből kitűnik, nem véletlen, hogy a Nézőpont Intézet legfrissebb közvélemény-kutatása szerint a munkahelyteremtés, az egészségügy mellett az oktatásügy átalakítása a kormány leggyengébb pontja. Még szerencse, hogy a Nemzeti Erőforrás Minisztérium oktatásért felelős államtitkársága a közoktatási szakszervezetek pedagógusnapra időzített tüntetésének bejelentésére reagálva azt is közölte: az új közoktatási törvénnyel kapcsolatban a jövőben is minden, jogszabályban rögzített egyeztetési kötelezettségének eleget tesz. Mégis mennyivel hatékonyabb lenne, ha erőmutogatás helyett a felek kölcsönös egyetértése mellett beszélnénk az oktatás jövőjéről. Merthogy az a jövő mindannyiunk jövője is. *-emi-*

Kérdőív a közoktatás jövőjéről

1. „Egyetért-e azzal, hogy az állam nagyobb felelősséget vállaljon a közoktatási intézmények fenntartásában?"

Válasz (%)					
NEFMI (1967 kitöltött kérdőív)			**PSZ (3050** kitöltött kérdőív)		
igen	nem	nem tudom	igen	nem	nem tudom
85,8	23,7	8	14	77,1	8,9

2. „Támogatja-e, hogy a pedagógusbéreket és azok járulékait az állam egészben és közvetlenül finanszírozza?"

Válasz (%)					
NEFMI (1967 kitöltött kérdőív)			**PSZ (3050** kitöltött kérdőív)		
igen	nem	nem tudom	igen	nem	nem tudom
68,3	23,7	8	12,6	78,4	9

3. „Egyetért-e a pedagógusok állami alkalmazásával, a munkáltatói jogok egy részét továbbra is az igazgató hatáskörében tartva?"

Válasz (%)					
NEFMI (1967 kitöltött kérdőív)			**PSZ (3050** kitöltött kérdőív)		
igen	nem	nem tudom	igen	nem	nem tudom
55,6	33,7	10,7	8,8	81,4	9,8

4. „Az életpálya-modell feltételei mellett egyetért-e azzal, hogy a pedagógusok a törvényben megszabott heti munkaidő 80%-át kötelezően munkahelyi tevékenységgel töltsék, melyen belül az órarend szerinti foglalkozással lekötött óra nem lehet kevesebb, mint a jelenlegi kötelező óraszám, a szervezett nevelő-oktató munkához köthető valamennyi egyéb tevékenységre pedig az igazgató saját hatáskörében jelöli ki munkatársait?"

Válasz (%)					
NEFMI (1967 kitöltött kérdőív)			**PSZ (3050** kitöltött kérdőív)		
igen	nem	nem tudom	igen	nem	nem tudom
51,8	42,2	6	5	90,4	4,6

5. „Egyetért-e azzal, hogy a pedagógusok megtartott tanóráinak kötelező száma tanított szakjaitól, csoportjainak létszámától, vagy egyéb szempontoktól függően differenciálható legyen?"

Válasz (%)					
NEFMI (1967 kitöltött kérdőív)			**PSZ (3050** kitöltött kérdőív)		
igen	nem	nem tudom	igen	nem	nem tudom
55,4	38,2	6,4	16,5	47,7	35,8

EGYSZER HASZNÁLATOS, ELDOBHATÓ SZAKMUNKÁSOK

Köllő János a képzés és a munkaerőpiac viszonyáról

Lehet-e szakképzési politikát építeni a vállalatok panaszaira, hiányjelzéseire? A magyar vállalatoknak valóban még kevesebb közismereti képzést, még kevesebb készségfejlesztést kapott szakmunkásokra van szükségük? Van-e köze a német duális szakképzésnek a magyaréhoz? Ezekre a kérdésekre kereste a választ *Köllő János,* a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézetének kutatási igazgatója a Táncsics Alapítvány oktatási konferenciáján. Az alábbiakban az ott elhangzottak részletét olvashatják.

Három kérdés van, amelyről érdemes lenne beszélni, de én csak az utolsóról fogok részletesen beszélni, a másik kettőt csak érinteném – kezdte előadását Köllő János. – Az első kérdés az, hogy lehet-e szakképzési politikát építeni a vállalatok panaszaira, vagy ahogy szaknyelven hívjuk: hiányjelzéseire. Fogalmazhatnánk úgy is, hogy valamiféle munkaerő-ellátó hivatalként működnek-e a szakképzési rendszerek ott, ahol duális rendszerű szakképzés van. Majd meglátjuk, hogy nem.

A második kérdés, amit csak nagyon röviden érintenék, az az: valóban arról van-e szó, hogy a magyar vállalatoknak még kevesebb közismereti képzést, még kevesebb készségfejlesztést kapott szakmunkásokra van szükségük? Ez az állítás összhangban van-e azzal, amit arról tudunk, hogy a magyar vállalatok ténylegesen hogyan viselkednek ebben a kérdésben? És amiről beszélek kicsit részletesebben, az az, hogy amit német rendszerű duális képzés néven szoktak itt emlegetni, annak mi köze van a német rendszerű duális képzéshez. Röviden: semmi köze nincs hozzá. De szeretném megmutatni, hogy ez részleteiben hogyan néz ki.

Hiányjelzések és a valóság

Az első kérdés kapcsán megemlíteném, hogy a hiányjelzéseknek különféle bajai vannak. Az egyik, hogy nyilvánvaló módon érdekvezéreltek. Egy versenygazdaságban a szakképzés egy részét, és nem is kis részét, a vállalatoknak kéne állniuk. Jelesül azt a részét, amelyik vállalatspecifikus ismereteket ad át, kivéve, ha az állam kifizeti ennek a költségeit. És ha az a viszonylag szűk nagyvállalati, nagyvállalkozói kör, amelyik a kamarákon keresztül erőteljesen tudja befolyásolni a szakképzést, újból és újból kérhet a rövid távú igényeinek kielégítésére frissen végzett szakiskolai hallgatókat, akkor azt természetesen viszonylag olcsón szeretné. A második baj, hogy a hiányjelzések rettentően érzékenyek. Ez azért van, mert azok a vállalatok is panaszkodnak, amelyeknél nagyon kevés ember hiányzik. Az IBRD-nek volt Magyarországon, Romániában és Oroszországban egy felmérése, amelyből az derült ki, hogy a vállalatok 25 százalékának csupán egy ember hiányzott, körülbelül a felének kettő-három. De a panaszuk ugyanúgy számít, mint azoké, ahol 500 szakmunkás hiányzik. És végül a legnagyobb baj, hogy képezni a nettó igényekre kéne, ha egyáltalán arról szólna a szakmunkásképzés, hogy a vállalati igényeket kielégítsük. (De nem arról szól.) Ha valaki elővesszi a foglalkoztatási hivatal hiányszakmákra és visszaszoruló szakmákra vonatkozó listáit, és megnézi, akkor ugyanazokat a szakmákat fogja mind a kettőben találni ugyanazon a helyen. Ha a földrajzi, szakmai, vállalatközi mobilitásra vonatkozó, nagyon finom ismeretek nélkül ezekre a hiányjelzésekre épül a képzés, akkor abból csak túlképzés és munkanélküliség származhat.

Tényleg értékelik a vállalatok a csak reszelni-kalapálni képes szakmunkást?

Tudjuk, hogy az érettségineк a fizikai foglalkozásokon belül 10-20 százalékos kereseti hozama van. Azért van, mert a vállalatok többet fizetnek annak, akinek a szakmán belül érettségije van. Tudjuk, hogy az írás-olvasás tudása fizikai foglalkozásokon belül rendkívül nagy mértékben emeli a megkereshető bért. Tudjuk, hogy azok a vállalatok panaszkodnak szakmunkáshiányra, ahol változik a technológia, és a munkások nem tudnak ehhez alkalmazkodni. Aki ugyanis nem nagyon tud írni-olvasni, az természetesen tanulni sem tud. Még azt is tudjuk, hogy azok a vállalatok, amelyek szakmunkáshiányra panaszkodnak, egyidejűleg nagy számban bocsátanak el szakmunkásokat, mert azok a ténylegesen elérhető szakmunkások nem nagyon kellenek nekik. Olyanokra lenne szükségük, akiket gyakorlatilag csak a szakközépiskolákban állít elő a magyar közoktatás.

Magyarország most azt a német rendszerű duális képzést célozta meg, amely Németországban, Dániában, Északnyugat-Európában honos. Lényege, hogy rövid idejű, erős vállalati részvétellel folyik, és a szakismeretek átadására koncentrál. A 90-es évek végén volt egy nagy nemzetközi adatfelvétel, úgy hívták, hogy Nemzetközi felnőtt írásbeliség vizsgálat. Azóta eltelt pár év, de azok a különbségek, amelyekre szeretném felhívni a figyelmet, aligha változtak meg.

Amiről a magyar nagyvállalkozkók egy része álmodozik

A dán szakképzés egy hároméves, vállalatoknál folyó, tanoncrendszerű szakképzés, olyan, amelyről a magyar nagyvállalkozók egy része álmodozik. Na most, hasonlítsunk össze dán és magyar szakiskolai végzetteket. Van néhány fontos különbség. Egy dán szakiskolai végzett átlagban 13 osztályt járt, a magyarok 11-et. Ez egy nagyon nagy különbség, ez egy fél középiskola vagy egy fél egyetem. Mert igaz ugyan, hogy a dán szakképzés hároméves, de az általános iskola kilencéves, amit kiegészít egy kötelező nulladik évfolyam és egy szabadon választható tizedik. Továbbá a dán tanonciskolai végzettek nincsenek nagyon lemaradva a gimnazistákhoz képest, mert a gimnázium is hároméves, és azért egy jó részük megy tovább felsőfokra.

Átlagos írás-olvasás teljesítmény 0–500-as skálán: magyarok 247, dánok 288. Ez egy nagyon nagy különbség, mert ez a világszórásnak, tehát ennek a nagy, nemzetközi mintaszórásnak a négyötöde. Óriási nagy különbség. Funkcionális analfabétának tekinthető, mert elégtelen szinten olvas vagy ért meg dokumentumokat, vagy számol: a dánoknak 4, 6, illetve 7 százaléka, a magyaroknak 20, 35, 37 százaléka. Legfeljebb elégséges szinten: a dánoknak 26, 32, 52 százaléka, a magyaroknak 58, 73, 86 százaléka. Angolul: a dán tanonciskolai végzettek 65 százaléka, a magyaroknak a 0,8 százaléka beszél. És végül van két nagyon fontos és árulkodó adat: a kérdezést megelőző évben a magyarok 14 százaléka vett részt átképzésben, a dánoknak 53,5 százaléka. Munkahelyet változtatott: a magyarok 5, a dánok 14 százaléka. Tehát háromszoros különbség van mind a két esetben.

A mostani reform az ötvenes évek szocialista szakképzésére hajaz

Szoktak azon háborogni Magyarországon, hogy nálunk a szakiskolai végzetteknek csak a fele dolgozik szakmunkásként. *(Folytatás 12. oldalon)*

EGYSZER HASZNÁLATOS, ELDOBHATÓ SZAKMUNKÁSOK

(Folytatás a 11. oldalról)

Hát Dániában csak az egyharmada dolgozik szakmunkásként. Mert a 30 százalékuk technikus, középvezető, irodista, vállalkozó és a többi. A pályaelhagyás nem kudarca, hanem nagy sikere a dán szakoktatásnak, az emberek képesek karriert építeni, foglalkozást váltani, munkahelyet változtatni. És ez a képzés nem arról szól, hogy odakösse a szakmunkás-iskolai végzettet egy foglalkozáshoz vagy egy vállalathoz. Mondom, ez nem munkaerő-ellátó hivatal, hanem egy iskolai oktatási forma. Ami arra képes, hogy megismerkedjen a gyári világgal a tanonc, és a gazdasági élet egy bizonyos területén többet tudjon, mint mi. De aztán jöhet-mehet, és jön is, megy is szakmák között. Vagyis a felfelé mobilak aránya Dániában 30, Magyarországon 15 százalék.

Annak köszönhetően, hogy Dániában a gyerekek konvertálható szakismereteket kapnak, és képesek tanulni, mert megvannak a hozzá való alapkészségeik, a szakiskolai végzettek foglalkoztatottsága közel van a 80 százalékhoz, Magyarországon ez 60 százalék. Ebben a munkavállalói körben Dániában sokkal nagyobb a magas keresetnek és sokkal kisebb az alacsony keresetnek a valószínűsége. Tehát azt gondolom, hogy nem akkor fogjuk utolérni Dániát vagy Németországot, hogyha a szakmát tanulók a mainál is rövidebb idejű készségfejlesztésre, közismereti tárgyakra, nyelvre még a mainál is rövidebb időt szánó képzést kapnak. Egyszerűen Dánia nem arra van, amire mi most elindultunk.

Amit szerintem valójában ez a mostani magyar reform szeretne, az nagyon hasonlítana az ötvenes évek szocialista szakképzésére, amikor munkaerő-ellátó intézménynek tekintették a szakképzést.

Hogy miért jó, ha a szakképzési rendszer és a pályairányítás kiszolgálja a vállalati igényeket? Mert egyszer használatos, eldobható szakmunkást lehet képezni, aztán ha változik a technológia, és a munkás nem tud hozzá alkalmazkodni, mert írni-olvasni sem tud, akkor majd elbocsátják, és kérnek helyette másikat – fejezte be előadását Köllő János.

KAMARAI ELKÉPZELÉS A SZAKKÉPZÉSRŐL

„Az Európai Unió »tötymögését« abba kell hagyni”

A kamara jelentős szerepet kapott a szakképzés megújításában, szükség van oktatási tanácsra – jelentette ki *Bihall Tamás,* a Magyar Kereskedelmi Iparkamara alelnöke május 18-án, amikor a budapesti szakoktatási szakszervezet meghívására a szakképzésről tartott előadást a Pedagógusok Szakszervezete székházában. Kifejtette, sikeres szakképzést sem iskolák, sem sikeres vállalatok nélkül nem lehet csinálni. Új pedagógiai módszerre van szükség, „az élet összenyomta az elméleti óraszámot”. A szakképzési politikát a foglalkoztatási politika szolgálatába kell állítani.

A nagy elvekben egyetértünk – mondta Bihall Tamás előadásában –, de az ördög a részletekben bújik meg. Kijelentette, abban egyetértünk, hogy a szakképzést jóval magasabb színvonalon kell megújítani, azonban a gazdaság oldaláról közelítve a problémához – ahogy ő maga is teszi –, az látszik, hogy minőségi szakmunkásokból hiány van a fizikai típusú szakmákban.

A kamara a szakképzés közepébe állt

A szakképzés megújításánál arra is figyelni kell – folytatta –, ha nem tudjuk visszaállítani a fizikai munka presztízsét, az tragédiához, válsághoz vezet. Az elmúlt húsz évben minden gyereket az érettségi felé irányítottak, miközben a gyerekek nagy része, 50-60 százalékuk nem szereti a gimnáziumi képzést. Érthető tehát, hogy nagy többségük érettségit akar, pedig az nem több egy papírnál, akár meg is lehetne szüntetni. A jó szakiskola érdeke az, hogy az érettségihez képest felértékelődjön az ott szerzett képesítés. Úgy fogalmazott: a szakképzési politikát a foglalkoztatáspolitika szolgálatába kell állítani.

Beszélt arról, hogy a duális szakképzésben való részvétel a maga 23 százalékával messze elmarad az ausztriai 40, a német vagy a svájci 66 százaléktól. Magyarországon a hatvanas, hetvenes években remek duális képzés volt, amihez a nagyipar biztosította a hátteret. Az erre a képzésre való visszaállást segíti, hogy az MKIK és a magyar kormány tavaly év végén megállapodást kötött, aminek következtében a kamara „a szakképzés közepébe állhatott”. A kamara a német duális modellt választotta. Azóta 125 szakmát vettek át, de a teljes struktúrát szeretnék megszerezni, és úgy gondolják, az Országos Képzési Jegyzék is jó kézben lenne náluk. A hároméves képzési ívet is az MKIK határozná meg, a Nefmi a civilizációs tárgyakért lenne felelős. A cél, hogy a gyerek tíz napból hatot töltsön a vállalatnál.

Bihall Tamás hangsúlyozta, hogy a kamara a jövőben jelentősen meg kívánja növelni a szakképzésben tanulók gyakorlati óraszámát, az OKJ rendszerét egyszerűsítené, a gazdálkodó szervezeteket jobban bevonná a képzésbe. Jelenleg másfél százalékuk vesz részt benne, ha ezt a számot nem sikerül jelentősen emelni, a duális szakképzés megbukik – hangsúlyozta.

Az MKIK alelnöke kijelentette, hogy a kamara a tanulószerződéseket is szeretné kötelezővé tenni. Kifejtette, a szakképzésben is meg kell tervezni, milyen szakmából hány szakembert képezzenek, a kamara efelett is őrködne.

A nagyon szigorú munkajogi szabályozás hátrány

Ezután Bihall Tamás a jelenlevők kérdéseire válaszolt. A Pedagógusok Lapja megkérdezte, az MKIK alelnökeként egyetért-e *Parragh Lászlóval,* az MKIK elnökével, aki egy interjúban arról beszélt, hogyha idejön egy külföldi befektető, először is azt nézi meg, milyen az itteni törvényi szabályozás, és ebben az értelemben „a nagyon szigorú munkajogi szabályozás, az egy ország számára versenyhátrány”. Arról is beszélt, hogy „egy dél-koreai cég vagy egy ázsiai cég számára a szakszervezet, mint olyan, is szinte elfogadhatatlan. Szemben, mondjuk, egy német logikával, amely korporatív egyeztetési partnerként tekint rá”. Nálunk ezek a rendszerek még poszt-kádári módon működnek, amelyeket modernizálni kell. Mert „ha ázsiai befektetőket akarunk, és ezek nagyon jelentős mértékben járulnak hozzá a magyar gazdaság teljesítményéhez, akkor el kell fogadnunk azt, hogy nekik a munka világáról más elképzeléseik vannak. És én azt gondolom, hogy azok az emberek, akik ott dolgoznak, jól érzik magukat, mert van munkájuk. És az a fajta szabadság, mikor már nincs mit enni, nem gondolom, hogy bárkinek jó”.

Bihall Tamás mindehhez hozzátette: az érdekegyeztető rendszert rendbe kell tenni, „az Európai Unió tötymögését abba kell hagyni”, hisz Korea és Kína már rég megcsinált valamit, amikor mi még mindig csak egyeztetünk. *M. I.*

KÖNNYES PEDAGÓGUSNAPI BÚCSÚ BÁCS-KISKUN MEGYÉBEN

Fehérné Kajtár Hajnalka a PSZ új megyei titkára, Hartyányi Sándorné az elnök

Bács-Kiskun megyében új titkárt választottak a megyei szakszervezeti szövetség élére *Fehérné Kajtár Hajnalka* személyében. *Hartyányi Sándorné,* az eddigi titkár úgy döntött, belefáradva a munkába átadja helyét a fiataloknak, a jövőben a PSZ Bács-Kiskun Megyei Alapszervezetei Szövetségének elnöke lesz.

Hartyányi Sándorné lemondott titkári funkciójáról

Kicsit keserédesre, pityegősre sikerült a pedagógusnapi ünnepség idén Kecskeméten. Nemcsak a kitüntettek hatódtak meg, hanem Hartyányi Sándorné, Kati is nyelte a könnyeit, amikor bejelentette, hogy 16 év után utoljára mond ünnepi beszédet mint a szakszervezet Bács-Kiskun megyei alapszervezetének titkára. Ahogy mondta: „16 év alatt sokszor változott az oktatás helyzete, mindig rosszabb lett.” Ám – mint az egy személyesebb beszélgetés során kiderült –, nem ezért hagyja abba a titkári munkát, hanem azért, mert elfáradt, és úgy ítélte meg, a kialakult és egyre nehezebbé váló helyzethez fiatalos lendület kell. Hartyányi Sándorné arról is beszélt, ő előrelátóan gondoskodott az utánpótlásról, s ez az előkészítő munka amellett, hogy megfelelően zajlott, jól is sikerült. A jelölőbizottság figyelmébe ajánlotta Fehérné Kajtár Hajnalkát azzal, hogy természetesen nem kötelező az ő megválasztása, de biztos benne, hogy Hajni ezt a munkát kiválóan tudja majd végezni.

Megismerhettük Hartyányi Sándorné szakszervezeti ars poeticáját is. Beszélt arról, hogy a megválasztott tisztségviselő a szervezet motorja, felelős azokért, akik bíznak benne. Hozzátette, a szakszervezeti vezető feladata az is, hogy a tagság szemléletét formálja. Ugyanakkor a tagság a szakszervezeti vezetőtől elvárja a hatékony érdekegyeztetést. Mint megjegyezte, az utóbbi időben sokat változott a helyzet, nem is annyira a mit, mint inkább a hogyan a kérdés. Leszögezte, személyes érdekek sem áshatják alá a szervezet tekintélyét, a lényeg az összefogásban van, a szakszervezet erejét az összefogás adja.

Miután *Szent Pál apostol* üzenetével – „törekedjetek a szeretetre” – köszöntötte a pedagógusokat, átadta a kitüntetteknek az Eötvös József-érmeket. (Részletesen a 18. oldalon olvashatják.)

Ezután az ünnepi értekezlet választói értekezletté alakult. Bemutatkozott Fehérné Kajtár Hajnalka, Hartyányi Sándorné pedig elmondta, a mindennapos munkát már nem kívánja vállalni, de az új titkárnak elnökként szívesen segít majd. Ezután következett a szavazás. A jelenlevők nagy többséggel megválasztották a PSZ Bács-Kiskun Megyei Alapszervezeteinek Szövetsége új titkárát, Fehérné Kajtár Hajnalkát, a szervezet elnökének pedig Hartyányi Sándornét.

Fehérné Kajtár Hajnalka megköszönte a bizalmat

Az új titkár arról beszélt, nagy feladat az ország egyik legnagyobb megyéje titkárának lenni. Hartyányi Sándornénak megköszönte, hogy ő indította el ezen az úton, és kijelentette, elődje szakmai útját kívánja követni. Hozzátette, a PSZ-szel azonos a célja, és a szakszervezet vezetőivel együtt hisz abban, hogy a szervezet ereje a tagságában rejlik. Fontosnak tartja, hogy a tisztségviselők képzése, az utánpótlás kinevelése tovább folytatódjon. Azt mondta: „Bízni kell a vezető munkájában, egy csapat vagyunk, együtt kell küzdenünk.”

Fehérné Kajtár Hajnalka 1980. október 26-án született Baján. Ott is érettségizett üzleti ügyintézőként a Türr István Közgazdasági Szakközépiskolában, ahol számítógép-kezelői vizsgát tett. Az EJF-en németet és az SZTE-JGYTF-en matematikát hallgatott. A 2001-es tanév nyári szemeszterét az Erasmus programmal a Ludwigsburgi Egyetem Pedagógiai Fakultásán töltötte. Kisfia hat és fél éves, idén kezdi meg iskolai tanulmányait. Fehérné Kajtár Hajnalka 2003 óta pedagógus, és ettől az időponttól datálódik a szakszervezeti tagsága is. Jelenleg a Bácskai ÁMK Moholy Nagy László Tagintézményében, Bácsborsodon dolgozik német szakos pedagógusként, és vezeti az iskola német nemzetiségi gyermektánccsoportját. A 2010-es önkormányzati választásokon a helyi Német Kisebbségi Önkormányzat tagja, majd annak elnöke lett.

2008 tavaszán Baja körzet ifjúsági tagozatának vezetőjévé választották, és delegálták a megyei szervezetbe. 2008-ban kongresszusi küldöttnek választotta a TT. Ezt követően a megye képviseletében rendszeresen részt vett az IT EB ülésein Budapesten. A Támop program keretein belül szakszervezeti képzések hallgatója lett, és 2010 októberében az MSZOSZ és a Friedrich Ebert Stiftung által szervezett dunaújvárosi, 12 napos tréningen szakszervezeti tisztségviselői vizsgát tett. Itt meghívást kapott ismét egy képzésre, amelyet szintén az MSZOSZ és az FES szervez, és ami folytatása az előzőekben elmondottaknak.

Így vall a terveiről: „Igyekszem minél több alkalmat megragadni ahhoz, hogy bővítsem szakszervezeti ismereteimet, tudásomat.” Ezután *Galló Istvánné,* a PSZ elnöke gratulált a megválasztottaknak, ahogy megjegyezte: „Szakszervezeti tisztségviselőnek lenni olyan, mint a betegség, aki egyszer megkapja, nem tud tőle szabadulni.” Hajni mondataihoz annyit fűzött: „Amit az együttműködésről mondtál, azt csak támogatni lehet.”

Ezután a jelenlevőknek az aktuális, oktatást érintő problémákról, a PSZ ez ügyben megtett lépéseiről tartott előadást. *(emi)*

KIHOZNI A GYEREKBŐL A MAXIMUMOT

Czeizel Endre: Ötször több a tehetséges diák Magyarországon, mint gondolnánk

„Az iskolák szűken mérik be a tehetséget, ezért mondják ma Magyarországon, hogy a diákok 5 százaléka tehetséges, pedig 25 százalék lehetne" – nyilatkozta dr. Czeizel Endre a Budapesti Gazdasági Főiskola zalaegerszegi Gazdálkodási Kara Tehetségnapján. Az orvos-genetikus előadásában hangsúlyozta: a nevelésnek, oktatásnak óriási szerepe van abban, hogy a jó adottságú gyermek ki tudja-e bontakoztatni tehetségét. A roma fiatalok esélyei kapcsán tartott előadásában Farkas Teodóra, a BGF hallgatója kiemelte: a roma nők egyenjogúsági törekvéseit tükrözi, hogy az előzetes feltételezésekkel ellentétben a roma tehetséggondozó programokban több nő vesz részt, mint férfi.

Magyar származású Nobel-díjasok teljesítményének genetikai hátterét elemezte Dr. Czeizel Endre orvos-genetikus a BGF zalaegerszegi Gazdálkodási Karának Tehetségnapján tartott előadásában. A szakember szerint különbséget kell tenni a született adottságok, azaz a tehetség, valamint a tanulás, nevelés eredményeként ebből valóra váltott tálentum között. „A gének csak az adottságok tág birodalmát határozzák meg, amely a fogantatás pillanatában alakul ki. Az azonban, hogy e lehetőségbirodalomból mi fog megvalósulni, az már a szélesebb értelemben vett edukációtól, neveléstől függ."

Dr. Czeizel Endre a Nobel-díjasok összehasonlítása során példaként elmondta, „nem véletlen, hogy sok köztük a zsidó származású, hiszen a zsidó kultúrában különösen nagy hangsúlyt fektetnek az oktatásra, arra, hogy a gyermekekből kihozzák a maximumot. Ismerek példákat arra, hogy zsidó családban nevelkedett roma gyerekek is kiváló tálentumokká váltak". „Ez a kérdés azért is fontos, mert napjaink egyik legsürgetőbb feladata, hogy a roma gyerekek magasabb iskolai végzettséget szerezzenek, és megtalálják helyüket a társadalomban" – tette hozzá a szakember.

A szülői minta meghatározó

A tehetséges roma fiatalok lehetőségeiről Farkas Teodóra előadása keretében is szó esett. A BGF hallgatója roma tehetséggondozó programokban részt vevő diákok körében végzett kérdőíves megkérdezés eredményeit összegezte prezentációjában. Az előadásból kiderült, hogy sok roma diák továbbtanulásához elengedhetetlen az anyagi támogatás, de rendkívül fontos a programoknak köszönhetően kialakuló kapcsolati háló is. A roma nők egyenjogúsági törekvéseit tükrözi, hogy – az előzetes feltételezésekkel ellentétben – a roma hallgatóknak csupán negyede férfi. A programokban részt vevő diákok szüleinek 38 százaléka szakközépiskolai végzettséggel rendelkezik, 20 százaléka szakmunkásképzőt végzett, azonban akad olyan hallgató is, akinek diplomás szülője van – mindez azért fontos, mert a szülői minta meghatározó egy gyermek életében – mutatott rá a BGF hallgatója –, azonban nem kicsi a nyolc osztályt, vagy annál kevesebbet végzett szülők száma sem – tette hozzá.

Farkas Teodóra szerint megdöbbentő, hogy a tanulni, beilleszkedni vágyó diákokat is érik támadások. Ez sok esetben azt eredményezi, hogy a fiatalok nem hajlandók vállalni származásukat, illetve „úgy érzik, hogy kötelességük úgy a »roma értelmiségi elit« részévé válniuk, hogy munkájuk egyfajta »szabadságharc« legyen a többségi társadalommal szemben".

TANULNI SOHA NEM KÉSŐ!

Megfelelő arányú és irányú felnőttoktatás a cél

Az Európai Bizottság Felnőttoktatási Cselekvési Tervét tárgyalta meg a fenti címen 2011. március 7–9. között Budapesten megrendezett konferencia. A tagországok számára előírtakat 2008 és 20l0 között kellett megvalósítani. A több mint 35 országból érkezett csaknem 300 – köztük Magyarországról 40 – fő részvételével lebonyolított rendezvényen a SZEF-PSZ képviseletében vettem részt a Nemzetgazdasági Minisztérium meghívására.

Az ENSZ, az Európa Tanács, az OECD és az EU különböző intézményeinek munkacsoportjai számoltak be az elmúlt 3 év munkájáról, összesítették a felnőttkori tanulásban az európai együttműködés során elért eredményeket. Összegyűjtötték a tapasztalatokat, és megfogalmazták javaslataikat a hatékonyabb és jobb stratégiára vonatkozóan 2020-ig.

Ma mindennél fontosabb a felnőttoktatás

Annak ellenére, hogy előrelépés, reformok, innovációk sok országban, régióban megvalósultak, mégsem lehetünk elégedettek, hiszen a felnőtt korú népességben 10 év alatt 50 millióval bővült a nem tanulók száma. A kulcskompetenciák elérése, a megfelelő írni-olvasni tudás, a digitális készségek átadása továbbra is súlyos problémát jelentenek. Különösen aktuális, mindennapi kérdés ez a nagyobb számú bevándorlót befogadó országoknál.

A konferencia hangsúlyozta annak szükségességét, hogy ma a felnőttoktatás minden ország számára sokkal nagyobb jelentőséggel bír, mint eddig bármikor! Hiszen csak a tanultabb, képzettebb emberek segítségével lehet számítani a gazdasági fellendülésre azokban az öregedő, állandóan változó, multikulturális társadalmakban, amelyekkel az EU-ban számolni kell. A résztvevők egyetértettek abban, hogy meg kell fogalmazni azokat a prioritásokat, amelyek lehetővé teszik a felnőttek alkalmazkodását a változások kezeléséhez és a foglalkoztatásban bekövetkező elvárásokhoz. A legfőbb kérdés természetesen az volt, hogyan lehet elérni ennek az ágazatnak a hatékony bővítését a gazdasági megszorításokkal egy időben.

Felnőttkori tanulás és gazdasági fellendülés

A felnőttkori tanulás szakértőihez csatlakoztak a szociális partnerek képviselői, valamint az irányító hatóságok delegáltjai, akik mindvégig hangoztatták ennek a területnek a jelentőségét a gazdaság szempontjából. Maria Joao Rodrogues az Európai Bizottság tanácsadója ezt így fogalmazta meg: „A felnőttkori tanulás egyik központi feladata a 21. századnak, mert létfontosságú, hogy az emberek a legtöbbet tudják kihozni életükből, munkájukból, hogy minél több munkahely teremtődhessen, mert csak így indulhat el az EU gazdasági növekedése."

A konferencia résztvevői elismerték, hogy az elmúlt évek eredményei – sok befektetett munka ellenére – sem elegendők! Ezért fontosak az egyeztetett mérföldkövek, az intenzív vitákban érlelt jó gyakorlatok cseréi, azok a politikai döntések, amelyek segíthetik az innovatív ötletek megvalósítását, végső soron a felnőttek megfelelő arányú és irányú tanulását!

A konferencia újabb lendületet adott a Bizottság munkájának, melynek feladata az iránymutatások részletes kidolgozása, az új Cselekvési Terv megfogalmazása, egy erős és rugalmas stratégia létrehozása az európai felnőttoktatási ágazat számára. A munkaanyag az „Oktatás és képzés 2020" címet kapta, és kidolgozása a lengyel elnökség idejére koncentrálódik, amely – ismerve a lengyel felnőttoktatás nemzetközi ismertségét, eredményességét – egészen biztosan sokat segíthet hazai felnőttoktatásunk megújításában is!

Dr. Kis Attiláné

CSUKA TÍMEA: ZENÉT TANÍTOK

Mondja meg nekem valaki, hogyan kell tanítani! Mindegy, mit, mindegy, kinek…

Először is sem tanítani, sem tanulni nem *kell*. Pontosabban nem muszáj. Nem kényszer. Tudom, a diáknak a törvény szerint iskolába kell járnia, annak szabályai szerint kell viselkednie, de igazából az ő baja, ha nem tanul. A tanárnak rengeteg előírást és követelményt betartva kell okítania a gyerekeket, de senkit nem köteleznek arra, hogy legyen tanár. A tanulás és tanítás szerintem egészen egyszerűen egy lehetőség.

Jó, akkor mondja meg nekem valaki, hogyan *lehet* tanítani! Mindegy, mit, mindegy, kinek…

Boriska néni kimegy a vásárba, mert el szeretné adni a szalmakosarait, amit maga készített. Sok munkája van benne, pénzt akar látni belőle. A szalma ingyen volt, nagy lesz a haszon! Ül a kosarai mellett, várja a vevőket, közben fonogat. Azok jönnek is, nézelődnek, alkudoznak, veszegetnek. Egy kislány odaül a néni mellé, figyeli, mit csinál. – Én is fonhatok? – kérdezi az asszonyt, aki néhány másodperc gondolkodás után egy köteg szalmát tesz a gyerek elé. Nem szól, dolgozik, árul tovább. A lányka ugyan figyel, de segítség nélkül el sem tudja kezdeni a fonást. Néhány perc múlva feladja, és ott hagyja Boriskát. Az asszony cseppet sem csalódott, folytatja a dolgát. Pár nap elteltével az otthonába állít be a gyerek. – Tanítson meg engem fonni! – mondja. A néni megint ellátja egy köteg szalmával, aztán megmutatja egyszer, lassabban a kislánynak, hogyan induljon el. – Nem kelendő ma a kosár – mondja. – Én szebbet csinálok, mint maga – feleli a gyerek. – Majd kap az árából.

Utolérhetnek, jöhetnek velem, vagy éppenséggel lehagyhatnak

Azt szoktam mondani a diákjaimnak, képzeljenek el sok-sok, különböző magasságú hegyet. Én éppen felfelé mászom az egyiken, és kiabálok lefelé: – Nagyon jó itt! Gyertek fel ti is! – és közben mutatom nekik azt az utat, amit én már megtettem. A többi hegynek is – amelyek kisebbek vagy magasabbak – neki lehet vágni. Eldönthetik, megkeresik-e saját útjukat a saját hegyükön, vagy engem követnek. Utolérhetnek, jöhetnek velem, vagy éppenséggel lehagyhatnak. Egyet nem szeretek: az utánam kullogást…

Zenét tanítok. Szolfézst, csellót, és az általam értékesnek tartott muzsika meghallgatására igyekszem rávenni a gyerekeket. Ez aztán a lehetőség! A zenészek magas hegyein az utóbbi évtizedekben sokan törtek felfelé ebben az országban. Siker, dicsőség, büszkeség. Egyre kevesebben követik őket.

Mondja meg nekem valaki, hogyan lehet tanítani a *zenét*, és figyelmes zenehallgatásra bírni bármilyen korú, habitusú, tehetségű embert?

Tehát én is mászom fölfelé éppen a saját hegyemen. A tanáraim magas csúcsokon jártak, és megmutatták az arra vezető, lehetséges utat. Nekik és anyámnak köszönhetem, hogy elindultam, magamnak pedig, hogy egy ideje a saját ösvényeimen lépkedek. Nem tudom, mekkora hegyen haladok, nem látom a tetejét. Az is lehet, hogy szakadékba zuhanok… Egyre kétségbeesettebben kiabálok, hogy jöjjön utánam valaki. A magyar vidéken a muzsikálás nem munka, csak szórakozás. Nem művészet, csak reprodukció. Nincs kézzel fogható produktuma, ezért nincs ára sem. Ráadásul a klasszikus zene egyszerűen kiutasíttatott a média jelentős részéből is, sugallva, már nem kell őt hallgatni, van helyette sokkal igénytelenebb, sokkal könnyebben emészthető rettenet. Félek a szakadéktól. Félek, hogy a zenetanításnak indokolatlanná minősül a létjogosultsága. Félek, hogy nem kell több csinosra fonott, drága kosár, hiszen van helyette ingyenzacskó nejlonból.

Szerencsésnek mondhatom magam, a kaposvári zeneiskolában taníthatok. Buzgó hely lelkes tanárokkal és érdeklődő gyerekekkel. Közülük lehet, hogy néhányan zenészek lesznek, és viszik tovább a tudást. A muzsika nem marad életben, ha nem játsszuk. Hiába a felvételek! A zene puszta hallgatása nem pótolja a zenélés érzését. A zenékben aktívan benne kell lenni, hogy élvezzük és értsük őket. Ahhoz viszont bírni kell a hangszeres játék és az éneklés tudását. A muzsikálás élő műfaj. Ugyanazon művet többen többféleképpen játsszák. A színházat pótolhatja a film?

Mondja meg nekem valaki, hogyan lehet a zenét tanítani, ha azt nem támogatja az élet?

Nem lehet elég korán kezdeni. Az óvodás korú gyerekek zenei nevelése külön fejezetet érdemelne. A zenetanárok képzése nem terjed ki erre a korosztályra, zeneiskolába nem járhat óvodás. Az óvodapedagógusok pedig igencsak küzdenek, amikor a zenei fejlesztésről gondoskodnak. Segítségnek szántam a „Zeneovi" című tanári kézikönyvemet (szerzői kiadás, 2010), melyben foglalkozástervek, tanácsok, ötletek, zenehallgatási anyag található. (Az első kiadás címe: A zene szeretetére nevelés, zenei tehetséggondozás 2006. Kiadó: Alap Pedagógiai Központ)

Minden jó zene egy történetet rejt magában szereplőkkel, érzésekkel, színekkel, illatokkal. Sőt az is lehet, hogy ugyanaz a zenemű minden egyes meghallgatásakor más és más irányba terelgeti az ember fantáziáját. Hogyan vigyem a gyerekek közelébe a klasszikus zenét? Hogyan hallgattassam meg velük azt, ami olyan távol van tőlük, és amit lassan kinevetnek?

Meséket írok azokhoz a muzsikákhoz, amiket zenekarban ülve játszottam, és amik elvarázsolták a lelkemet. Azokhoz az értékes zenékhez, amik kortalanok, hiszen a belőlük áradó érzések képesek találkozni a ma élő emberek érzelmeivel. Miskolcon indult a próbálkozásom, és évek óta, újra és újra eljönnek a gyerekek és szülők a szimfonikus zenekar gyerekkoncertjére. A zenészek muzsikálnak, én közben mesélek, és játszom a közönséggel. A közelmúltban elköltöztem Buzsákba, de visszajárok Miskolcra, ezekre a hangversenyekre. Nem tudok, és nem is akarok szabadulni a zenéktől. Ők indítottak a Zenemeseregény (ZeMeRe, szerzői kiadás, 2010) megírására, amiben egymáshoz kapcsolódó, meseszerű történetek sorakoznak zenékkel illusztrálva. Ezeket olvasom kis tanítványaimnak a szolfézsóráimon, a múzeumpedagógiai táborban, és ahol tehetem. A gyerekek közben hallanak, látnak, fantáziálnak, s ahogy szól a muzsika, figyelnek, rajzolnak, alkotnak. Tanítok ilyenkor? Nem. Szalmakosarakat fonok, mint Boriska néni.

Életút

Csuka Tímea 1967-ben született Berettyóújfalun, főiskolai végzettségét az LFZF Miskolci Tagozatán szerezte. 1990-ben zeneiskolai zeneelmélet- és szolfézstanár, 1992-ben zeneiskolai gordonkatanár lett. 2009-ben Buzsákra költözött. A párja informatikus, a fia általános iskolás. 2011. március 1-jétől Kaposváron, a Liszt Ferenc Zeneiskolában tanítja csellózni a gyerekeket.

Kreatív katedra

Lapunkban szeretnénk bemutatni azokat a pedagógusokat, akik kiváló munkájukkal sokat tesznek a magyar oktatásért, a gyerekekért, a jövőért. Ezért kérlek titeket, aki ismer ilyen oktatókat, írja meg a nevét, elérhetőségét, hogy őt is bemutathassuk a lapban. Az ajánlatokat a milleii@pedagogusok.hu címre, vagy a 06-70-602-8885-ös telefonszámra várom. *Millei Ilona*

EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉKPLAKETT KITÜNTETÉSEK 2011

Az Eötvös József-emlékplakettet alapítása, 2000 óta adományozza a Pedagógusok Szakszervezete azoknak a településeknek és önkormányzatoknak, amelyek a lehetőségeikhez mérten a legtöbbet teszik az oktatási-nevelési intézmények színvonalas fenntartásáért, azok eredményes működéséért, és ahol a szakmai és munkavállalói érdekeket egyaránt figyelembe veszik. Az alábbiakban a rangos kitüntetést az idén elnyerő önkormányzatokat mutatjuk be.

TAKTAKENÉZ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Molnár Tibor. A képviselő-testület létszáma: 7 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 1 általános iskola, 1 óvoda.

Taktakenéz önkormányzata a lakosság érdekeit figyelembe véve kimagasló szinten tartja fenn az óvodát és az iskolát. Mindent megtesznek annak érdekében, hogy a kenézi gyermekek helyben kapják meg a számukra legmegfelelőbb ellátást. Egyik fő céljuk, hogy helyben tarthassák az iskolát és az óvodát.

A pedagógusok nyugodt körülmények között dolgozhatnak; odafigyelnek a tehetséggondozásra, a sajátos nevelési igényű gyerekek oktatására, nevelésére. Gondoskodnak a személyi és a tárgyi feltételekről, támogatják a továbbképzéseket.

RÁCALMÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Schrick István. A képviselő-testület létszáma: 6 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: Etalon Sportóvoda, Jankovich Miklós Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény.

A tavalyi évben várossá vált önkormányzat az elmúlt években erejéhez mérten sokat tett azért, hogy oktatási-nevelési intézményeinek dolgozói a lehetőségekhez képest optimális, nyugodt körülmények között végezhessék feladataikat, helyi intézkedéseikkel segítették a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítását, szem előtt tartva a munkavállalói érdekeket.

Támogatták az intézményvezetőket a helyi igények figyelembevételével az intézményhálózat korszerűsítésében, fejlesztésében, a tárgyi és személyi feltételek, az eredményes oktató-nevelő munka ésszerű feltételeinek biztosításában. A nehéz pénzügyi keretek között is zavartalan volt az intézményfinanszírozás, a szükséges költségvetési források biztosítása.

A település önkormányzata – bekapcsolódva országos programokba, pályázatokba – támogatja az intézményeit igénybe vevő gyermekeket, a jogszabályi lehetőségek adta keretek között az ott dolgozó munkatársakat, valamint a tevékenységeiket segítő civil szervezeteket is.

TAPOLCA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Császár László. A képviselő-testület létszáma: 12 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: Tapolcai Óvoda, Tapolcai Általános Iskola, Széchenyi István Szakképző Iskola.

Tapolca Város Önkormányzata 2008. július 2-tól átszervezte az óvodákat, iskolákat, hogy a közoktatás feladatellátási kötelezettségének megfeleljen. A szervezést teljes mértékben korrekt, humánus módon, a PSZ-alapszervezetekkel egyeztetve hajtották végre. A munkavállalói érdekek nem sérültek az összevonás miatt, nem kellett senkit elbocsátani. Az önkormányzat a jelenleg működő oktatási intézményeket a szűkös gazdasági helyzet ellenére is eredményesen működteti, megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosításával. Minden oktatási intézményben 100 százalékos a szakos ellátottság. Az adható juttatásoktól (étkezési utalvány, melegétkeztetés, pótlékok) a PSZ titkáraival (8) minden évben egyeztet. A városi titkárt meghívják a bizottsági és testületi ülésekre. Előtte írásos anyagot küldenek az ülések témájáról.

Az egyeztetések a polgármesterrel, a jegyzővel történnek, ahol jelen van az oktatási referens és a pénzügyi iroda vezetője is.

Közel 20 éve jól működő kapcsolat van a város önkormányzata és a PSZ között. Fórumok szervezésében, lebonyolításában maximális segítséget nyújtott. A PSZ rendezvényeire autót, autóbuszt biztosított térítésmentesen.

GYÖNGYSZEMEK GYEREKEKTŐL

A gyerekszájtörténetek kedvesek és szórakoztatók, mert őszinték, és elárulják, mennyire másképp vélekednek a kicsik a való világról. Felfigyelünk rájuk, nevetünk rajtuk, pedig sokkal jobban tennénk, ha ehelyett elgondolkodnánk. Íme egy csokor a töprengéshez.

- Szerintem az apuka az úr a családban, mert ő a leghangosabb, ő tud a legjobban kiabálni. Az anyuka a helyettese.
- Jobban szeretem Anyuci testvérét, mint a sajátomat. Anya testvére a nagynénám, az enyém meg senkim!
- Az anyukákra nem szokás kiabálni, ők hasznosak.
- A félsziget egy olyan sziget, amit nem fejeztek be teljesen.
- A Nagyi azért kövér, mert tele van szeretettel.
- Minél öregebb az ember, annál drágábbak lesznek a fogai.
- Amikor a Nagyinak fájnak a fogai, egyszerűen pohárba teszi őket.
- Egyszer olyan beteg voltam, hogy 40 kiló lázam volt.
- Nekem már nincsen Nagyim, elültettük a temetőben.
- Az orvosok azt mondják, hogy a halálos betegségek a legrosszabbak.
- Amikor a kistesóm született, akkumulátorba kellett tenni.
- A lepke egy olyan rovar, amely a helikopterek családjából származik.
- A leghasznosabb állat a disznó. Mindene felhasználható: elejéből-hátuljából hús van, a bőréből cipő, a szőréből kefe, a nevével meg káromkodni lehet!
- Nem tudom, hány éves vagyok, mert ez állandóan változik.
- Nagyon megijedtem, amikor Anya megbetegedett. Azt hittem Apu fog főzni ránk.
- A gyerektartás a gyerekek fizetése, amikor Apa elköltözik otthonról.
- A férfiak nálunk csak egy nővel házasodhatnak. Ezt úgy hívják, hogy monotónia.
- A Nagyi elköltözött a túlvilágra. Most már nekem is van valakim külföldön.

PEDAGÓGUSNAPI KITÜNTETÉSEK

Az év egyik legemberibb napja a pedagógusnap. Ezen a napon köszönet jár mindazoknak, akik eredményesen dolgoznak a jövő formálásán, szívből vállalt hivatásuknak nap mint nap maradéktalanul eleget tesznek. A Pedagógusok Szakszervezete ezen a napon Eötvös József-emlékéremmel tünteti ki a kollégákat. Nekik, és azoknak, akik a szaktárcától, illetve a megyei, városi elöljáróktól kapták meg az elismerést, tiszta szívből gratulálunk! A teljes névsort hely hiányában nem tudjuk közzétenni, itt csak azok neve olvasható, akiknek tevékenységét a PSZ által adományozott díjjal honorálta a szakszervezet. A 2011. június 9-i központi ünnepségen Galló Istvánné nyújtotta át az elismeréseket.

A központi ünnepségen, Budapesten, a PSZ székházában…

VAS FOKOZAT**: Arató Sándorné** (Gyula), nyugdíjas, városi titkár, kongresszusi küldött volt, 33 éve a megyei vezetőség tagja; **Deák Kálmán Jánosné** (Pásztó), középiskolai tanár, a PSZ Nógrád Megyei Bizottságának elnöke, 1992-től alapsz. titkár, 1994-től megyei IB-tag, 1998 óta a PSZ Nógrád Megyei Bizottságának elnöke, OV-tag, kongresszusi küldött, 2011-ben nyugdíjba megy; **Faragó József** (Heves), nyugdíjas, körzeti titkár, a megyei bizottság elnöke, az intézményvezetői tagozat megyei küldötte, 38 éve szakszervezeti tisztségviselő; **Hartyányi Sándorné** (Bácsalmás), közel 2 évtizede megyei titkár, körzeti titkár, kongresszusi küldött, OV-tag, megyei IB-tag; **Holdampf Sándorné** (Rácalmás), intézményvezető, 1989-ig megyei IB-tag, 1990-től a Lóránttffy Zsuzsa SZKI és SZI PSZ-vezetőségének tagja, 1992-től Dunaújváros PSZ-ÜT tagja, a szakoktatási és intézményvezetői tagozat IB-tagja, kongresszusi küldött, az OÉT szakképzési bizottságának tagja; **Molnár Gizella** (Biharkeresztes), nyugdíjas, bizalmi, szakszervezeti főbizalmi, városi és körzeti titkár, kongresszusi küldött.

ARANY FOKOZAT: **Beke Lajosné** (Darnózseli), nyugdíjas, az intézményvezetői tagozat vezetője; **Csetreki Ernőné** (Debrecen), nyugdíjas, a PSZ Debrecen városi bizottság tagja, a nyugdíjastagozat vezetőségi tagja; **Eyssen Imréné** (Balassagyarmat), nyugdíjas, 1986-tól alapsz. titkár, 1988-tól Balassagyarmat városi és körzeti titkár, kongresszusi küldött, IB-tag; **Galambosné Ivacska Hajnalka** (Békéscsaba), tanár, alapsz. titkár, városi titkárhelyettes; **Hegedűs Károlyné** (Székesfehérvár), tanár, alapsz. titkár, városi középiskolai bizottsági titkár; **Nagy István** (Kiskőrös), gyp. tanár, igazgatóhelyettes, alapsz. titkár, TTT-tag, kongresszusi küldött; **Szemes Péter** (Keszthely), igazgató, az igazgatói tagozat tagja; **Szentiványi Zoltánné** (Szolnok), tanító, alapsz. titkár; **Tollár Ilona** (Zalaegerszeg), óvónő, az integrált óvodai alapszervezet titkára; **Vadas Gyuláné** (Nemesvámos), ügyvitelellátó, az intézményközi alapszervezet gazdasági felelőse; **Válóczi Erika** (Salgótarján), tanító, intézményi titkár; **Zelenák Istvánné** (Székesfehérvár), tanító, szakszervezeti titkár.

EZÜST FOKOZAT: **Bálega Józsefné** (Debrecen), nyugdíjas, általános iskolai főbizalmi, nyugdíjastagozat vezetőségi tagja; **Bárdos Józsefné** (Kerekegyháza), óvónő, főbizalmi, munkahelyi szakszervezeti titkár; **Béres Imre Csabáné** (Budapest), a PSZ Országos Iroda technikai dolgozója, postai kézbesítő; **F. Kiss Lajosné** (Mezőtúr), tagintézmény-vezető, korábban intézményi tisztségviselő volt; **Fekete Istvánné** (Cserkeszőlő), intézményvezető, 2001-ig alapsz. titkár, 2003-tól megyei ÁMK-tagozat vezetője, 2006-tól országos ÁMK-tagozat vezetőségi tag; **Földváriné Jeneses Katalin** (Szolnok), 2008-ig alapsz. titkár, 2008-tól a PSZ megyei elnöke; **Hepp Tamásné** (Tapolca), tanító alapsz. titkár, 2003-tól városi titkár, 2008-tól megyei intézőbizottsági tag; **Hidasi Árpádné** (Halászi), igazgató intézményvezetői tagozat tagja; **Horváth Andrásné** (Pápa), szakmai tanár, SZB-tag, gazdasági felelős; **Kalmár Pálné** (Kecskemét), nyugdíjas, szakszervezeti titkár; **Karmacsi Jánosné** (Zalaegerszeg), gazdasági ügyintéző, gazdasági vezető; **Lencse János** (Szolnok), nevelőtanár, alapsz. titkár; **Madák Gyuláné** (Litér), fejlesztő pedagógus, alapsz. titkár; **Molnár Rózsa Ibolya** (Oroszlány), gyógypedagógus-logopédus, alapsz. titkár, megyei IB-tag, a Gyógypedagógiai Tagozat IB-tagja; **Németh Katalin** (Szombathely), tanár, művészetterapeuta, alapsz. titkár; **Nyul Lászlóné** (Debrecen), nyugdíjas, 1993 óta a nyugdíjas tagozat vezetőségi tagja; **Paál Sándorné** (Dunaújváros), óvodapedagógus, a Margaréta Egység titkára, Általános Iskolai és Óvodai Tagozat segélyezési bizottságának tagja; **Sebestyénné Németh Eszter** (Szentgotthárd), zenetanár, Szentgotthárd és Kistérsége területi titkára; **Szabóné Balogh Irén** (Hévíz), tanár, alapsz. gazdasági vezető; **Szita Zsuzsanna** (Szombathely), tanítónő, szakszervezeti titkár, SZB-tag, kongresszusi küldött; **Tábori Éva** (Ikervár), óvónő, munkahelyi PSZ-titkár; **Tamás Gábor** (Budapest), testnevelő tanár, intézményi titkár; **Tomposné Sümegi Andrea** (Szombathely), óvodapedagógus, alapsz. titkár; **Zsiborásné Varga Gyöngyi** (Marcali), tanár, alapsz. titkár, intézőbizottsági tag, kongresszusi küldött; **Zsidegh Ferencné** (Zalaegerszeg), nyugdíjas tanár, alapsz. titkár.

BRONZ FOKOZAT: **Borka Erzsébet Zsuzsanna** (Makó), óvónő, alapsz. titkár; **Decsi Judit** (Kaposvár), óvónő, intézményi titkár, országos óvodai tagozat tagja; **Horváth Irén** (Balatonfűzfő), általános iskolai tanár, intézményi alapsz. titkár; **Jenei András** (Tatabánya), tanár, osztályfőnök, alapsz. titkár, kongresszusi küldött; **Kishonti Marianna** (Kaposvár), igazgatóhelyettes, tanár, intézményi titkár, a városi és körzeti bizottság vezetőségi tagja; **László András** (Balatonalmádi), tanár**,** intézményi alapsz. titkár volt; **Nagy Eszter Zsuzsanna** (Tiszaföldvár), mérnök-tanár**,** 2004-ig alapsz. bizottsági tag, 2004-től alapsz. titkár, 2008-tól a PSZ megyei IB tagja, kongresszusi pótküldött; **Nagyné Nagy Marianna** (Biharkeresztes), igazgatóhelyettes**,** csoportbizalmi, alapsz. titkár; **Pleyerné Lobogós Judit** (Budapest), pedagógiai szakértő**,** intézeti titkár; **Szombati Ferencné** (Kalocsa), tanár**,** vezetőségi tag; **Varga Diana** (Kaposvár), gyp. tanár, pszichológus**,** intézményi titkár, az Országos Gyógypedagógiai Tagozat tagja.

ELNÖKI DICSÉRET: **Gömbös Gyula** (Sárvár), nyugdíjas**,** Sárvár területi titkára, a Vas Megyei Ügyvivő Testület tagja; **Horváth Csabáné** (Pécs), a megyei bizottság gazdaságvezetője**,** 1983-tól PSZ-tag, a megyei bizottság ügyintézője, szervezője, üdülési felelős, gazdaságvezető, adó- és tb-tanácsadó; **Köő Jánosné** (Budapest), szabadidő-szervező**,** 1979-től intézményi főbizalmi-helyettes, 1985-től kerületi SZVB-elnök, 1989-től kerületi gazdasági felelős, 2008 óta budapesti SZVB-elnök; **Márton Ferencné** (Gárdony), igazgatóhelyettes**,** járási vezető, megyei titkár, országos küldött, helyi szakszervezeti titkár; **Prosek Gyuláné** (Ózd), nyugdíjas**,** 60 éve szakszervezeti tag; **Szalai Imre** (Tata), intézményvezető, középiskolai tanár**,** kongresszusi küldött; **Vámi István** (Simontornya), igazgató**,** OV-tag, kongresszusi küldött, megyei elnökhelyettes, a vezetői tagozat megbízott elnöke volt.

(Folytatás a 18. oldalon)

(Folytatás a 17. oldalról)

Baranya megyében…

ARANY FOKOZAT: **Dr. Benkő Istvánné** (Pécs), tanár, intézményi titkár; **Tamás Lőrincné** (Pécsvárad), óvónő, alapsz. titkár.
EZÜST FOKOZAT: **Farnerné Mészáros Andrea** (Csányoszró), tanító, alapsz. titkár; **Vindics István** (Mecseknádasd), tanár, alapsz. titkárhelyettes.
BRONZ FOKOZAT: **Agárdi Aranka** (Mohács), tanár, igazgatóhelyettes, intézményi és városi titkár; **Brázné Varga Viktória** (Nagydobsza), tanító, alapsz. titkár; **Farkasné Seregélyes Ildikó** (Vokány), tanár, alapsz. titkár; **Frojda Gabriella** (Szentlászló), gyógypedagógus, alapsz. titkár; **Putterer Istvánné** (Mohács), óvónő, alapsz. titkár.

Bács-Kiskun megyében…

ARANY FOKOZAT: **Kocsisné Somogyi Gyöngyi** (Kalocsa), igazgatóhelyettes, városi, körzeti titkár; **László Gyuláné** (Miske), tanár, alapsz. titkár. EZÜST FOKOZAT: **Sümeghi Lászlóné** (Kecskemét), konduktor, alapsz. titkár.

Békés megyében…

ARANY FOKOZAT: **Kaczkó Istvánné** (Nagyszénás), óvónő, alapsz. titkár; **Kállai Ágnes** (Békéscsaba), óvodavezető; **Kalmár Józsefné** (Békéscsaba), óvónő, alapsz. titkár; **Sinkovics Mihályné** (Szarvas), tagóvodavezető; **Dr. Varga Imre** (Békéscsaba), megyei jogsegélyszolgálat-vezető.
EZÜST FOKOZAT: **Bacsa Zoltánné** (Békéscsaba), technikai dolgozó; **Demcsák Jánosné** (Békéscsaba), óvónő, bizalmi; **Fejes Mihály** (Békéscsaba), tanár, bizalmi; **Filadelfi Mihályné** (Békéscsaba), tanító, bizalmi; **Kovács Mihályné** (Békéscsaba), technikai dolgozó; **Mihály Antalné** (Mezőkovácsháza), tanár, a segélyezési bizottság elnöke; **Nagy Istvánné** (Békéscsaba), technikai dolgozó, csoportbizalmi; **Perei Ildikó** (Békés), könyvelő, városi gazdasági felelős; **Solymosi Lászlóné** (Mezőberény), dajka, bizalmi; **Urbán Lászlóné** (Békéscsaba), óvónő, alapsz. titkár; **Vrbovszki Beáta** (Mezőberény), tanár, alapsz. titkár, kongresszusi küldött.
BRONZ FOKOZAT: **Aradszki Zoltánné** (Békéscsaba), dajka; **Barta Sándorné** (Békéscsaba), óvónő, bizalmi; **Birkásné Sánta Éva** (Gádoros), tanító; **Csabainé Pál Ilona** (Békéscsaba), óvónő, alapsz. titkár; **Davidovics Angéla** (Gyomaendrőd), tanár, bizalmi; **Dobsa Imre Zoltánné** (Békéscsaba), óvónő; **Fábián Mihályné** (Békéscsaba), óvónő; **Fejes Elemér** (Békéscsaba), tanár; **dr. Gyebrovszky Jánosné** (Békéscsaba), nyugdíjas tanár, klubtitkár; **ifj. Gyeraj Mihály** (Békéscsaba), számítástechnikus, alapsz. titkár, kongresszusi küldött; **Kincses Benjaminné** (Békéscsaba), tanító, alapsz. titkár; **Kita Erzsébet** (Szarvas), tanár, alapsz. titkárhelyettes; **Sajben Andrásné** (Békéscsaba), könyvelő; **Seres Jánosné** (Békéscsaba), tanár, alapsz. titkár; **Such Éva** (Békés), tanító, alapsz. titkár; **Szabó József** (Orosháza), technikai dolgozó; **Uhrin Edit** (Békéscsaba), tanító, alapsz. titkár; **Zsilák János** (Békéscsaba), tanító, alapsz. titkár.

Budapesten, a X. és a XXIII. kerületben…

ARANY FOKOZAT: **Révész Istvánné** óvodavezető, volt kerületi titkár. EZÜST FOKOZAT: **Serkédiné Fekete Erzsébet** óvónő, alapsz. titkár. BRONZ FOKOZAT: **Jandó Ágnes** tanár, titkár; **Pusztaházi Péterné** óvónő, titkár; **Ridovicsné Révész Erzsébet** tanár, titkár, segélyezési felelős.

Hajdú-Bihar megyében…

ARANY FOKOZAT: **Vajda Jánosné** (Nyíradony), óvodapedagógus, alapsz. titkár. EZÜST FOKOZAT: **Horváth Judit** (Debrecen), óvodapedagógus, alapsz. titkár. BRONZ FOKOZAT: **Bíró Pálné** (Debrecen), nyugdíjas; **Harangi János** (Debrecen), nyugdíjas tagozat vezetőségi tagja.

Heves megyében…

ARANY FOKOZAT: **Mészárosné Pusztai Éva** (Eger), mb. igazgató; **Tőzsér Istvánné** (Eger), igazgató.
EZÜST FOKOZAT: **Antal Istvánné** (Eger), KT-elnök; **Dr. Demeter Andrásné** (Eger), KT-elnök; **Dobó Katalin** (Eger), igazgató; **Sasné Berecz Erika** (Eger), óvónő, titkár; **Varga Miklósné** (Egerbakta), igazgató.
BRONZ FOKOZAT: **Bíróné Farkas Magdolna** (Eger), óvodavezető; **Flaisik Krisztina** (Eger), gazd. vezető, gazd. ügyintéző; **Hársvölgyi Csaba** (Eger), tanító, titkár; **Hosszúné Martinkovics Mária** (Eger), tanár; **Kárpátiné Ézsiás Edit** (Eger); **Kiss Lászlóné** (Felsőtárkány), titkár; **Lengyel Lajos** (Recsk), titkár; **Nagy Károlyné** (Eger), dajka; **Osváth Péterné** (Eger), nyugd. klubvezető; **Rajnavölgyi Vilmos** (Eger), nyugdíjas, titkár; **Szeniczey Tamásné** (Eger), tanár, titkár; **Szert Gyuláné** (Eger), óvónő, titkár; **Török Jánosné** (Tarnalelesz), titkár; **Vanyó János** (Novaj), titkár; **Vizesné Gyovai Márta** (Kerecsend), óvónő, titkár.

Fejér megyében…

ARANY FOKOZAT: **Bencze Györgyné** (Mór), óvodavezető; **Horváth Ferencné** (Sárszentmiklós), igazgató; **Ipolyi Lászlóné** (Pusztaszabolcs), óvónő; **Kovács Lászlóné** (Mór), dajka; **Minárikné Ambrus Magdolna** (Székesfehérvár), igazgató, volt alapsz. titkár; **Pokrovenszki László** (Székesfehérvár), ny. igazgató; **Rehák Mihály** (Székesfehérvár), igazgató; **Sepseiné Nagy Aranka** (Székesfehérvár), igazgatóhelyettes; **Timár Nicolette** (Székesfehérvár), igazgató, volt alapsz. titkár.
EZÜST FOKOZAT: **Bujdosó Jánosné** (Pusztaszabolcs), tanító; **Kasos Jánosné** (Pusztaszabolcs), dajka; **Kőszegi Józsefné** (Székesfehérvár), tanár; **Pappné Bánóczi Ilona** (Pusztaszabolcs), tanító; **Szatzker Ibolya** (Mór), tanár.
BRONZ FOKOZAT: **Flédervis Lászlóné** (Székesfehérvár), tanító; **Dr. Gartner Józsefné** (Székesfehérvár), tanár, gazdaságis; **Harsányi Lászlóné** (Székesfehérvár), tanár, biz. tag; **Kizlinger Lászlóné** (Lajoskomárom), tanító; **Mátrai Zoltánné** (Székesfehérvár), tanító, gazdaságis; **Mikor Kálmánné** (Székesfehérvár), tanár; **Pataki Ignácné** (Székesfehérvár), élelmezésvez.; **Pálinkás Jánosné** (Székesfehérvár), tanár, biz. tag; **Párkányi Lászlóné** (Székesfehérvár), gazdságvezető; **Pokrovenszki Lászlóné** (Székesfehérvár), tanár.

(Folytatás a 19. oldalon)

(Folytatás a 18. oldalról)

Komárom-Esztergom megyében…

ARANY FOKOZAT: **Drága Bálintné** (Nyergesújfalu), tanító, alapsz. és városi titkár; **Kertész Ágnes** (Tatabánya), gyógypedagógus, logopédus, alapsz. titkár. EZÜST FOKOZAT: **Krupánszki Ferencné** (Tatabánya), tanító, alapsz. titkár; **Munczer Istvánné** (Tatabánya), óvónő, alapsz. titkár; **Pulayné Fekete Magdolna** (Környe), tanár, alapsz. titkár. BRONZ FOKOZAT: **Herczegné Goldschmidt Zsuzsanna** (Tatabánya), könyvtáros tanító, alapsz. titkár.

Zala megyében…

BRONZ FOKOZAT: **Gerencsér István** gondnok (Zalaegerszeg); **Pálné Gerencsér Ilona** tanár (Zalaegerszeg); **Németh Natália** gyp. asszisztens (Zalaegerszeg).

PEDAGÓGUSNAPON KÖSZÖNTÖTTÜK AZ EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉKÉREMMEL KITÜNTETETTEKET

Felemelő és ünnepélyes nap volt 2011. június 9. a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodájában. Köszöntő szavakkal kezdődött a pedagógusnapi ünnepség, majd a Tóth Aladár Zeneiskola diákjai, *Bács Ferenc* színművész előadása varázsolta még szebbé a meghívottak és a vendégek napját. A 61, Eötvös József-emlékérem elismerésben részesített kitüntetettet és hozzátartozóikat *Galló Istvánné,* a PSZ elnöke köszöntötte.

A PSZ pedagógusnapi ünnepi műsora énekkel kezdődött. A Tóth Aladár Zeneiskola gyerekei alaposan kitettek magukért, elsőként *Rácz Nikolett, Huiber Lídia* és *Hámor Anna* népdalcsokrot énekelt *Faragó Laura* betanításában.

Ezután prózával folytatódott a műsor, Bács Ferenc színművész két novellát adott elő, mindkettő a szeretetről, a gyerekekről szólt. A próza elhangzása után *Tóth Dóra* és *Tepliczky Adél Chédeville:* Gigue című művét adta elő furulyán. A művet *Bánfi Balázs* segítségével tanulták meg a diákok. Őket *Kelemen Dorka* fuvola- és *Solti Dorottya* gitárjátéka követte, a közönség *Fouré* Pavane című művét hallgathatta meg előadásukban. Betanító tanáraik *Scholz Melinda* és *Kovácsné Szabó Zsuzsa* voltak. Ezután *Králik Abigél* és *Dósa Csenge* hegedűjátéka csendült fel, *Bartók Béla* Rutén kolomejka és Szól a duda című művét adták elő *Ácsné Szily Éva* betanításában.

Az utolsó műsorszámot négy fiú szolgáltatta, *Szabó Dániel, Szabó Győző, Virágos Máté* és *Sulyok Ádám* virtuóz gitárjátékát csodálhatták meg a kitüntetettek és vendégeik. *Duarte* Fekete póni című művét *Kovácsné Szabó Zsuzsa* tanította be a gyerekeknek.

Galló Istvánné köszöntője után a 61 kitüntetett átvette a szakszervezetért és egyéb területen végzett kiváló munkájáért az Eötvös József-emlékérem kitüntetést.

A szép napot nemcsak a dúsan terített büféasztal tette emlékezetessé, de az ünnep fényét emelte az előtérben megrendezett, a 2011. április 9-én Budapesten tartott Eurodemonstráción készült fotókból álló kiállítás is.

KÖZoktatás-menedzser
Online szolgáltatás

www.oktatas.complex.hu
Egyszerűen kezelhető szakmai portál

Szakmai, módszertani és gyakorlati anyagok:
- Teljes jogszabálygyűjtemény
- Ügymenet
- Iratminták
- Határozatok, szabályzatok
- Az oktatást és a kapcsolódó jogterületeket érintő jogesetek, BH-k, Alkotmánybírósági döntések
- Naptár a határidős feladatokkal
- Fogalomtár
- Kérdések és válaszok
- Kalkulátorok
- Ingyenes hírlevél
- Pályázatfigyelő
- Jó gyakorlat

Az éves előfizetés díja közoktatási intézmények számára:
15 000 Ft + 25% áfa (18 750 Ft)

CompLex
Wolters Kluwer csoport

Bővebb információ: (40) 464-565, info@complex.hu, www.complex.hu/oktatas

CompLex Kiadó Kft. ■ 1117 Budapest, Prielle Kornélia u. 21–35. ■ Tel.: (40) 464-565 ■ Fax: (1) 464-5657 ■ www.complex.hu ■ info@complex.hu

ÚJ SZÉCHENYI TERV

TARTALOMCSERE KÖZPONT A KÖZOKTATÁS MODERNIZÁCIÓJÁNAK SZOLGÁLATÁBAN

Hatékony informatikai infrastruktúra a közoktatásban (TIOP 1.1.2-08/1-2009-0001)

Az uniós támogatásokból az utóbbi években megvalósuló fejlesztések (TÁMOP, TIOP) lehetővé tették az iskolai gyakorlat korszerűsítését mind tartalmilag, mind metodikailag: a tantermi tanulási-tanítási gyakorlatban számos új módszer honosodott meg, a pedagógusok eszköztára jelentős mértékben kibővült. Az új módszerek terjesztését, megosztását segíti majd az a tartalomcsere központ, mely a „Hatékony informatikai infrastruktúra a központi oktatási rendszerek szolgálatában" (TIOP 1.1.2.) című projekt részeként valósul meg.

Az elmúlt években valóra váló közoktatási fejlesztések talán legnagyobb hozadéka, hogy az intézményi-iskolai gyakorlatban, a tantermi tanítás szintjén is sikerült módszertani és tartalmi megújulást elindítani. Lehetővé vált, hogy az intézmények megosszák egymással a gyakorlatban sikeresnek bizonyult metódusaikat, innovációikat. A „Hatékony informatikai infrastruktúra a központi oktatási rendszerek szolgálatában" (TIOP 1.1.2) projekt része egy olyan tartalomcsere központ kialakítása, melyben gyakorló pedagógusok, oktatási szakemberek publikálhatják innovatív mószereiket, tapasztalataikat, a saját maguk által fejlesztett tananyagaikat, elérhetővé téve ezeket a pedagógus társadalom, a diákok és a szülők számára. Az iskolák számára hozzáférhetővé, alkalmazhatóvá, tanulhatóvá válhatnak a korszerű információs és kommunikációs technikára (IKT) épülő tartalmak és módszerek.

Cél: a pedagógiai innováció támogatása

Az IKT és a digitális kommunikáció nyújtotta pedagógiai lehetőségek a XXI. század pedagógiai módszertanának szerves részét képezik. Hatékonyabbá teszik a tanulás-tanítás folyamatát, megsokszorozzák az önálló ismeretszerzés és az egyénre szabott tanulás lehetőségeit.

A tartalomcsere központ a technikai, informatikai feltételeit teremti meg annak, hogy a felhasználók (elsősorban a pedagógusok, oktatási szakemberek és tartalomfejlesztők) publikussá tehessék a gyakorlatban bevált, IKT-ra épülő minőségi oktatási anyagaikat.

A tervezett, többfunkciós internetes felület - többek között a pedagógiai innovációkat bemutató adatbázis - megfelelő háttérszolgáltatásokkal segítséget nyújt a felhasználóknak a különböző pedagógiai tartalmak, módszerek kiválasztásában, megismerésében, megosztásában és az intézményi innovációk széleskörű elterjesztésében.

Felhasználók: a pedagógusok

Az élethosszig tartó tanulás XXI. századi közoktatási paradigmájában a tanár maga is állandóan tanul, nyitott marad az éppen iskolás korban lévő, illetve a későbbi generáció új kihívásai iránt, s fogékony nemcsak az ismeretek, hanem a technológia változásaira is.

Mivel a tartalomcsere központ nyújtotta szolgáltatások elsődleges alkalmazói maguk a tanárok, kiemelten fontos, hogy az felhasználóbarát legyen: a felület többféle aktivitási formát is felkínál majd a felhasználóknak, igazodva az egyéni különbségekhez és szintekhez.

Emellett természetesen támogatja a tanárok digitális kompetenciájának fejlődését: a feltöltött tartalmak, eszközök lehetőséged adnak arra is, hogy használatuk közben a pedagógusok maguk is tanulhassanak, méghozzá önképzés keretében.

Mindezzel a tartalomcsere központ hatékonyan járulhat hozzá a „tanuló tanár" modell terjedéséhez, a korszerű oktatási módszereket a technika vívmányaival ötvözni képes pedagógusok körének bővítéséhez.

EDUCATIO Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Ilosvai Ferenc

SZEGÉNY EMBEREK KINCSE

Nem vagyok „toplász”, vagy másképpen „taplász”. Ezt a furcsa foglalatosságot, ezt a mifelénk kevéssé űzött foglalkozást én csak most fedeztem föl a világhálón csatangolva. Ott tudtam meg, mi is a „taplászat”. Az egész úgy indult, hogy júniushoz közeledve, ahogy más években is ilyentájt, eszembe jutott több, szezonfüggő régi emlékem. S az egyik közülük (egy megfejtetlen titkú) igen erőteljesen. Egykori élményem hívószavát írva a keresőbe jutottam el a számomra mind ez idáig ismeretlen tevékenységig. De erről majd később.

A nyár első vasárnapja régóta a robotosok ünnepe. Pedagógusnap. A kimondatlanul bár, de improduktív címkével illetett értelmiségi robotosoké. Megint itt a szezonja a fontoskodva óvodapedagógussá fölpántlikázott óvónőknek és óvó bácsiknak, a lelámpásozott tanítóknak és tanároknak, a megsüvegelt (ha megbecsülésük nem is kellő) főiskolai és egyetemi oktatóknak: vagyis az összes, önérvényesítésben bukásra álló, élhetetlen pedagógusnak. Közéjük tartozom.

Nem szeretem a pedagógusnapot, amikor képmutató módon: „csillogó szemű” diákokat oktató, „nemes hivatásuknak élő” díszpedagógusok sugallt, tendenciózus eszményképeivel tömik tele a tömegtájékoztatást. Egy napra. Sohasem szerettem, pedig jó néhányat megéltem már diákként, tanárként, szülőként. Ez a központi ünneplés – véleményem szerint – mesterkélt. Úgy érzem, régen elveszítette már eredendően nemes célját, képmutatóvá lett. Ebben a több évtizede kezdődött értékvesztésben – ha nem egyforma felelősséggel is – valamennyien sárosak vagyunk: az éppen hatalmon lévő politikusok, az oktatásügy és társadalmi élet mindenkori irányítói, növendékeink szülei s természetesen mi magunk, pedagógusok.

Régi pedagógusnapi emlékeim sorában a kisiskoláskoré kívánkozik az élre. A külváros kicsinyke, mindössze négy tantermes általános iskolájában csak azok vittek virágot, akik szüleikkel együtt őszintén fontosnak tartották ezt a jelképes tiszteletadást. És nem ám az összes tanítónak meg tanárnak, csak a legkedvesebbeknek. Az a pedagógus, aki nem vagy csupán kevés gyerektől kapott, levonhatta a megfelelő következtetést nevelői hatékonyságára vonatkozóan.

A hatalom, a politika nem virágmegvonással jelezte nemtetszését, büntette a pedagógusokat. Kevesen emlékeznek már arra, hogy az 56-os forradalom után pár évig (legalábbis városunkban) körlevélben lett letiltva mindenfajta pedagógusnapi megemlékezés.

Nem szerettem meg a pedagógusnapot gyógypedagógus tanárként sem, amikor pedig engem is köszöntöttek. Évről évre tapasztalnom kellett, hogy a pedagógusnapot a szülők közül sokan nem is tartják számon. De ami nekem igazán furcsa felismerés volt: elsősorban nem azok „feledkeznek meg róla”, akiknek anyagi és szociális helyzete ezt a hozzáállást némileg indokolná. E két fontos tényező ugyanis alig játszott szerepet abban, hogy a család, ha mással nem, egy személyesen elmondott, őszinte köszönömmel és kézfogással megadja-e a tiszteletet a gyerek nevelőinek. (Ezt tapasztaltam a közel négy évtized alatt.)

Hosszú pályám során egyszer nagyon különös élményben volt részem pedagógusnapon kis osztályomban. Emléke azóta sem kopott meg. Mindmáig igen erőteljesen él bennem. Példa nélkül álló és különös volt. Talán nem leszek dagályos, ha úgy fogalmazok: hogy az anyáktól kapott egy-két szál virágnál meg az apák hálás paroláinál sokkal többet kaptam én akkor egyik tanítványom, egy égedelem rossz cigány kisfiú édesanyjától. Akkor ezt persze nem láttam ilyen tisztán, nem gondoltam végig a maga teljességében. Leginkább a formális gesztusnak, a figyelmességnek örültem.

A történet pedig ennyi dióhéjban: tanítványaim szülei közül, aki akarta, köszöntött pedagógusnap alkalmából, aki meg nem érdemesített rá, az nem. Azt hittem, be is fejeződött ezzel a szerény kis ünneplés, amikor Setét Csabika anyukája tarka, virágmintás, hosszú szoknyában meg színes nagykendőben lépett hozzám. Kezében egy labda formájú, agyongyűrött újságpapírba csomagolt valamit adott át nekem.

– Fogadja szeretettel, tanár úr! – mondta, s már slisszolt is ki a tanteremből. Én meg álltam ott megkövülten, kezemben egy jól fejlett, kemény, hamuszürke taplógombával…

Ez nem olyan élmény, amit csak úgy elfelejt az ember. Ilyen ajándékot – bizton állíthatom – senki nem kapott még. Baráti körben meg a fiatalabb kollégáimnak el is meséltem olykor-olykor esetemet a taplógombával. Mindig jó érzés töltött el visszaidézése közben. De azért fúrta az oldalamat erősen, hogyan választ valaki ajándéknak, bármilyen szegény is az illető, pont egy fán élősködő gombát, egy szépnek aligha mondható taplót. Miért olyan becses az neki? Nem sikerült megfejtenem a titkát hosszú-hosszú éveken át. Az idén is eszembe jutott közeledve a pedagógusnaphoz, amikor megvilágosodtam: beírom a Google keresőjébe, hogy tapló, hátha kidob valami megfejtésfélét talányos problémámra.

És leesett az állam, mert ilyeneket olvastam: hajdan a taplót hajóépítéshez használták a deszkahézagok tömítésére. Erdélyben az eldugott falvakban élő, erdőt ismerő embereknek biztosított jó megélhetést. Ott a XIX. század végétől egy új kézművesség alapanyagaként szolgált. Készítettek belőle használati eszközöket, így díszdobozokat, újság- és gyufatartókat. Meglepő, de igaz, sapkákat, díszes kalapokat is. Mondván: télen fűt, nyáron hűt. (Azt is megfigyelések igazolták, hogy a taplóból készült sapka jótékony hatású a fejfájás ellen.) S mindennap használták a tűzcsiholásnál. A méhészeknek füstölőszer volt. Tapasztalati tény, hogy a tapló (vagy ahogy ott hívják: „toplász”, „taplász”) kiváló vérzéscsillapító is. Így hát a kötszerek általánossá válása előtt tisztított és puhított taplólemezzel kötötték be a sebet. De hogy bármi is készülhessen a fa törzséről nyár elején lefaragott, friss taplógombából, ahhoz elő kellett készíteni. Nos, ez a foglalkozás a „taplászat”.

Setét Csabika anyukája, ez az erdőt járó, gyűjtögetésből élő asszony egy messzi borsodi erdőből hozta el nekem ajándékba egyik kincsét. Hogy tényleg azt, csak mostanában, pár napja értettem meg.

Alkotó pedagógusok jelentkezését várjuk!

Sorsunk – mint minden emberé – az idő mélységesen mély kútjának vizébe merül. Ám élnek köztünk olyanok is, akik tollal, ecsettel, napi munkájuk mellett még egy vonalat húznak az öröklét falába, így téve tanúbizonyságot arról, hogy kortársaink. Nem akarnak hivatásos művészekké válni, mert elhivatott képviselői pályájuknak. Olyan pedagógusok ők, akik munka után alkotnak, és akik az alkotás által kiteljesedve teszik szebbé mindennapjainkat. A Pedagógusok Lapja szívesen bemutatja őket és alkotásaikat is. Kérjük, hogy műveiket, rövid önéletrajzukat a milleii@pedagogusok.hu e-mailre vagy a Budapest 1417, Pf. 11 postacímre küldjék. A borítékra írják rá: „Alkotó pedagógusok”.

LEGYEN TUDÁS, MIT OSZTHATTOK

A költészetnek is áldozó tanítók és tanárok verseivel és Vörös Ferenc rajzával köszöntjük a pedagógusokat a pedagógusnapon!

Lengyel Géza

FUTÁS AZ ŐSZBEN
(emléklapra)

Eső sűrű eső – futás – rovom a köröket,
hiúságnak lábán ezer és több ezer méterek,
hiúság –
    többszörösen az, hisz 64 évesen elmondhatom,
huszonkét kör no és eső szakadó – jó alkalom
virtusra is, kinek mikor dívik nyugállomány?!
Esik nagyon no és futok mert jólesik,
körönként egy verssor – a futónak verse itt
futás-ütemére ígyen születik –,
a lélek csöndesül, erősödik a vers-zene
szárnyára vett letisztult üzenete,
mely gesztus szép relikvia, adomány;
mondhassátok ha elment
esőben futott és verselt –

ilyen volt ez a földrajztanár.

Forgács Ildikó

TUDOM

Tudom
Mindenkinek temérdek a gondja
Arcunkat verejték mossa
Lelkünket ezer teher nyomja
Szívünket oly gyakran
bánat mardossa
Mindennapi csaták
Megvívott harcok
Reménytelen küzdelmek
Nyomasztó kudarcok

Tudom
A szívnek súlya van,
S ha nagy a terhe, megzuhan
S ha már semmi nem védi,
S folyton folyvást bánat éri
Hát falakat emel,
S kővé dermed, hogyha kell
Rezzenéstelen arccal jár tovább
S már nem hallani sóhaját

De mondd, tudtad,
hogy a szívnek szárnya van
S a falakon is átsuhan
S ha több lélek húrjai pendülnek
Egyszer csak dallammá csendülnek
S bár a mély sebek el nem múlnak,
Az időre bízva lassacskán gyógyulnak

Ne add hát búnak csodálatos lelked
Hisz tudjuk jól, azt az égiektől nyerted!
A Szeretet erejével,
S az új nap reményével menj tovább
Így nyerhetsz csak új csatát
Ezt tudod jól, s én is tudom.

Balogh József

ÚTRAVALÓ

Adjon Isten, jó napot,
holnaptól még jobb napot!
Verssel jöttem, itt vagyok,
jégpáncélon fény vacog,
de kezemben csillagok!
Ajtót nyiss rám, ablakot,
tárd ki szíved, hallgatok,
egyszer a nap felragyog,
így várjuk a holnapot,
adjon Isten, jó napot!

Hoztam fáknak termő helyet,
tikkadtságnak erdőt, hegyet,
barátságot jövet-menet,
kacsáztatni lapos követ,
csillagoknak tiszta eget,
madárdalos úthoz kezet,
mely cipót ád, aztán vezet!

S hoztam mosolyt, bomló rügyet,
és a nyártól napfény-tüzet,
folyóparthoz vidámfüzet,
embernek szót, rétnek füvet,
rosszkedvünknek szamárfület!

Antal Lajos

KOLLÉGÁKNAK, AKIK MÉG MINDIG TANÍTANAK

A suli mitől kellemes?
Tőletek, ha szellemes!
Leáldozott a napunk,
Mi vesszük a kalapunk.
Van még néhány perc.
Kilenc, kis Ferenc.

Él még ez a nagy csoda:
Általános Iskola.
Isten tudja hány éves,
Éljen soká az Édes!
Öregfiú, öreglány
Örökifjú valahány.

Hoz-e a jövő Mennyországot?
Kívánságom hallgassátok:
Legyen tudás, mit oszthattok,
Kenyér, amit foszthattok,
Parázsból tüzet gyújthassatok,
Mosolycsomagot bonthassatok!

Akadjon nálatok só,
Hogy ne legyen ízetlen a szó!
Egy darab szappan, ami arra jó,
Lemossuk azt, ami nem ránk való!
Legyetek pihentek, egészségesek,
Tartson az Isten jónak Bennetek!

ARCKÉPVÁZLAT EMLÉKEZETBŐL

Csukás István Gulyás György igazgatóra emlékezik

Mindannyiunknak volt olyan tanítója, tanára, akinek arca talán már rég a múlt homályába veszett, de néhány szava, tette egy életre szóló iránytűt adott a kezünkbe tudásvágyból, emberségből. Olyan ajándék volt ez, ami sokkal drágább annál, hogy értékét pénzben mérhetnénk, és amiért csak a köszönet lehet elég nagy fizetség. Ezért minden számunkban helyet adunk a visszaemlékezésnek. Mikor *Csukás Istvánt* felhívtam, kedvesen azt mondta, több szeretett tanára is volt. Ám *Gulyás Györgyöt* mindegyikőjüknél jobban szerette, sőt róla már írt is a Költők éhkoppon című kötetében. Ha megtalálom, nyugodtan használjam fel. Így most ebből a kötetből következik az „Arcképvázlat emlékezetből" című Csukás István írás.

Gulyás Györgyről elfogultan

Az első emlék tizenhat évnyi távolságból: egy csupa akarat ember zeneiskolát teremt az elvadult, kifosztott, isten háta mögötti grófi rezidenciában, egy darab papírral, valami homályos pecsétű engedéllyel fölfegyverkezve harcol az üres kastélyért, gazdasági épületekért, ablakkeretért, fenyőfákért, szalmazsákba való szalmakazlakért; szívósan, dühödten, hajlékonyan, sanda pillantások és elnéző mosolyok kereszttüzében; vállalja a sanda pillantásokat, a volt grófi cselédek – történelmileg-emberileg érthető – ablakot bezúzó, zongorát fejszével törő bosszúját megállítja nem kevés személyes bátorsággal, és összegyűjti az országból a volt grófi cselédek gyermekeit – nem kevés történelmi érzékkel!

A zeneiskola megalakult Békés-Tarhoson, később csak úgy hívták, hogy Tarhos, aki Árpád fia volt, a tanulókat pedig még ma is: tarhosiak, lehetnénk Árpád gyermekei is.

A portré romantikusnak tűnik? Hihetetlennek? Honnan lehet ennyi energiája, leleménye, bátorsága egyetlen embernek? És még rátermett is volt, és még külföldi és hazai díjakat elnyerő művész is lett? Milyen zeuszi homlok szülte?

De hát a tény, az tény, a semmiből teremtett egy elképzelésében és kivitelében példátlan, világhírű zeneiskolát! A vaságyak és pokrócok beszerzése mellett új nevelési módszert talált ki, alkalmazott; végrehajtott egy eléggé nem méltányolt pedagógiai forradalmat. Hogy Makarenko már kitalálta ezeket az új módszereket? S hogy Kodály Zoltán már régen sürgette, megfogalmazta az új zenei nevelés szükségességét? Hogy a történelmi változás lehetőséget teremtett? Előhívott és megemelt vele egyező törekvéseket?

Mind igaz: a lehetőségek, a módszerek, a sürgetések.

Engem azonban tizenhat év után is az érdekel elsősorban: mennyit adott hozzá magából, tehetségéből, vágyaiból, szabadidejéből, egészségéből?

Tékozlóan bánt mindegyikkel, mintha végtelen tartalékai lennének: akik ott voltunk, tanítványai, emlékezünk rá! Holott egészsége törékeny volt, súlyos betegségeken esett át; szabadideje megosztott: közben továbbképezte magát; pedagógusi vágyait anyagi és adminisztratív nyúlgátak tördelték, torpasztották; törekvéseit értetlenül nézték; s végül is, mikor már az iskola világhírre vergődött – feloszlatták.

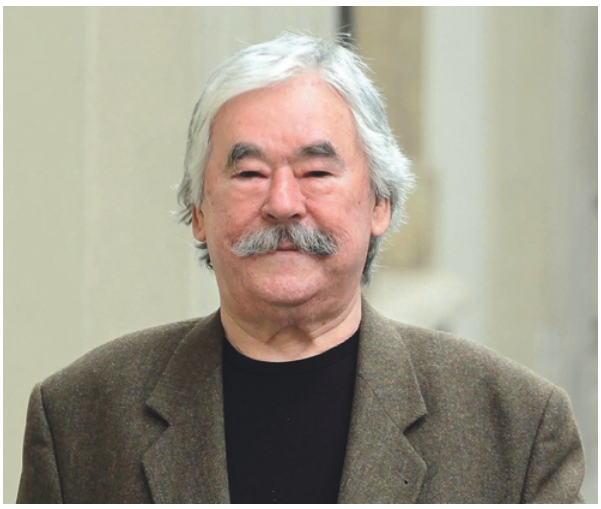

Tökéletes vereség, kieszelni se lehet gonoszabbul. Más embernél, gondolom, életre szóló lenne egy ilyen kudarc, hasonlatban elképzelve: a hőforrások berobbantása ez, utána több fokkal alacsonyabb szintű vegetáció következik.

A hőforrások lehetnek persze az ifjúság természetes hőforrásai is, amelyek előbb-utóbb elapadnak, s az utána következő vegetáció kevésbé szomorú.

Csakhogy (s ezt már hallomásból tudom, kettőnk tanítói-tanítványi viszonya az iskola feloszlatásával megszűnt) – a vereséget, a tehetség rejtelmes szabályai szerint, győzelemmé alakította át; pontosabban: úgy kerekedett felül, hogy mint művész jött ki a kudarcból, talán kesernyésebb mosollyal, ha élete előző szakaszára gondol, de diadalmasan és kiteljesedve.

Azt hiszem, érthető, hogy mit akarok mondani. A méltánytalan kudarc természetesen kudarc marad, csonttörő, megbénító, éppen mert méltánytalan volt – de a tehetség világában nem ismeretlen ez a metamorfózis, az erők megsokszorozódása, minőségi ugrása.

A régi iskolára és a régi Gulyás Györgyre, mint én is, már csak emlékezünk, indulatokat, rajongásokat hűtögetünk, elemezgetünk, a tisztánlátás igényéért, a rend kedvéért már inkább; az elégtételek és vallomások forró alkalmai belevesztek az időbe, visszavonhatatlanul, mint a gyerekkor.

Pedig úgy szerettük (túlzás lenne, nem is tudott róla?), mint a tanítvány talán még soha nevelőjét: rajongva, megsértődve, keserű kamaszdühökkel és arcpirulva! Ebből most csak annyi tartozik ide, vigyázva elhelyezett vonás az arcképen, hogy nagy hőfokú indulatokat váltott ki környezetéből, azonnal és agresszíven; polarizált, mint egy nagy erejű mágnes. Nehezen forradó, gyógyuló sérelmek emlékei idézik őt, nemegyszer torzítva; néha sokáig igaznak vélt részletvonások, töredékgesztusok olvastatnak, gondolatban persze, a fejére. Ezek a részletek, töredékek, be kell látni, már nem hitelesítik pontosan az arcképet.

Tudom, hogy elfogultan rajzolt a kép, amit magamban őrzök róla, az a tíz év is hihetetlenül sokat változtatott rajta, amióta nem találkoztunk; nehézzé teszi az is a felidézést, hogy saját kölyökkori arcomat kellene szembesíteni vele, amit már alig tudok megtenni irónia nélkül. De így tudom felmutatni őt most, elfogultan és a művésznek kijáró tisztelettel és őszinteséggel; homályosan megsejtve valami nagy, kudarcot legyűrő, emberi erőt, hitet is, amire bizony nagy szüksége lenne mindnyájunknak.

Millei Ilona

AZ ÁLLAM A „JÓGAZDA”

Az iskolák államosítása kormányzati ötletének az tud örülni, aki elhiszi, hogy az iskolák állam által kijelölt és működtetett, állami szabványhoz igazított, minden tanulónak az állam által meghatározott időkeretben, ugyanazokat a követelményeket átadó és elváró, az állam által támogatott ideológiát közvetítő rendszere azonos esélyeket teremt mindenkinek. Aki hisz abban, hogy ezáltal megoldódnak, enyhülnek azok a feszültségek, amelyek abból következnek, hogy a lakosság különböző csoportjainak szociális helyzete között ég és föld a különbség, és a társadalom politikai, vagyoni, etnikai alapon mélyen megosztott.

Esélyteremtésről azonban nincs, nem is lehet szó, és nemcsak azért, mert a közoktatás egyedül nem oldhatja meg a társadalmi problémákat, hanem azért sem, mert nincs is ilyen, valóságos kormányzati szándék. Milyen esélyeket kínál a mai kormány a ma gyermekének és szüleinek, a holnap ifjúságának, a jövő országának? A tankötelezettség idejének leszállítását, ezáltal az iskolából való kimaradás jogát, az iskolából való kizárás lehetőségét, ennek következtében az iskolázatlanok egyre növekvő számú megjelenését a munkaerőpiacon, a szociális ellátórendszerben, illetve mindkettőből kiszorulva a bűnözők között. A korosztály többségének az átirányítását abba a tanoncképzésbe, amely jó esetben egy szakma elsajátításához, egyes munkafolyamatok betanulásához nyújt lehetőséget, de semmi esetre sem készít fel az életen át tartó tanulásra, szakma, szakmák elsajátítására, pályamódosításra, és lezárja az érettségi megszerzéséhez vezető utat. Ez a megoldás elvezet az érettségizők számának radikális csökkentéséhez, a felsőoktatásba való bejutás lehetőségének drasztikus szűkítéséhez. Felelőtlen és reménytelen kísérlet ez: olcsó munkaerő-kínálattal versenyre kelni a keleti országok gyermekmunkájával. Felelőtlen és tudatos kísérlet ez: a tudásmonopólium kisajátítása a középosztály részére. E célok megvalósításához szükség van az egész közoktatás államosítására, de nem csak ezért.

A Széll Kálmán Tervből egyértelműen kiderül, a közoktatás államosításának másik mozgató rugója az, hogy ily módon forrásokat lehessen megtakarítani. A jelenlegi intézményrendszer állami működtetéséhez nincs meg a fedezet. Ma az állam a működés – és nem a felújítás és fejlesztés – költségeinek az 50 százalékát biztosítja a központi költségvetésből a helyi önkormányzatoknak. A többit, a hiányzó összegeket a helyi önkormányzatoknak kell előteremteniük. Az átvett rendszer működtetéséhez – és ekkor még nincs forrás a felújításhoz, fejlesztéshez – a hiányzó forrásokat az államnak elő kellene teremtenie. A mai gazdasági helyzetben ehhez egy út látszik megvalósíthatónak: az intézmények bezárása és a pedagógusok elbocsátása. A bezárásokat és elbocsátásokat megalapozza a rendszerben lévő tanulók számának csökkentése, a szakiskolák kilencedik és tizedik évfolyamainak megszüntetése, a szakközépiskolai oktatásban a szakképzés visszavitele a 9–12. évfolyamokra, az általános iskolák körzetesítése, a pedagógusok foglalkoztatásának átalakítása a munkaterhek növelésével, a kötelező órák számának emelésével.

A rendszer költségvetési szempontok szerinti átalakítása jól szolgálja a tudáshoz való hozzáférés osztályalapokra helyezésének politikáját is. Miért? Minden közoktatási intézmény a kormány hivatalának alárendelve, gyakorlatilag a részeként fog működni. A hivatal lesz a fenntartó, a munkáltató, az ellenőrző egy személyben. Az államosítás egyben a szakmai önállóság teljes felszámolását is jelenti. Az iskoláknak az állam által kiadott dokumentumok, könyvek alkalmazása kötelezővé válik. A tankötelezettséggel kapcsolatos ügyekben nem az óvodák, az iskolák, hanem a hivatal fog dönteni. Az állami szakfelügyeleti rendszer ellenőrzi az állami utasítások végrehajtását, minősíti a pedagógusokat, dönt alkalmasságukról, alkalmatlanságukról. A minősítés szempontjai erkölcsi követelményeket is magukban foglalnak, elemezve a magánéletét is a pedagógusnak. A hivatal fog dönteni arról, ki milyen iskolába járhat, mivel az állam határozza meg az egyes iskolatípusokba felvehető összes tanulói létszámot, a felvételi követelményeket, szervezi meg a felvételi eljárást. A hivatal kezében lesznek a nem állami iskolák is, amelyek működéséhez kiadja, vagy nem adja ki az engedélyt, s ellenőrzi működésüket.

A közoktatás államosításának a lényege nem más, mint annak biztosítása, hogy az állam mondja meg, hol működjön iskola, hogy működjön az iskola, mit és hogyan tanítson az iskola, ki tanítson az iskolában, ki milyen iskolába járhasson és meddig.

A kiválasztott rétegek gyermekei pedig messze elkerülik az állami iskolákat. Vagy külföldre viszik őket, vagy az állam által 100 százalékig finanszírozott, minden korlátozás alól mentesített egyházi iskolába iratkoznak be.

Szüdi János